

РЕФЕРАТИ РЕФЕРАТЫ ABSTRACTS

Стельмашук А.М. СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА, ПЕРЕДУМОВИ І ЗАСАДИ ТРАНСКОРДОННОЇ КОНВЕРГЕНЦІЇ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

Мета. Метою статті є визначення сутності поняття «конвергенція», встановлення передумов і засад транскордонної конвергенції між Україною та ЄС і обґрунтування окремих практичних пропозицій щодо розробки моделі транскордонної конвергенції окремих регіонів України і Європейського Союзу.

Методика дослідження. В процесі дослідження використано ряд методів і методичних підходів, зокрема: монографічний метод з одночасним поєднанням історичного та логічного підходів – при вивченні процесу виникнення поняття і теорії конвергенції та при обґрунтуванні її сутності;

метод порівняльного аналізу – при обґрунтуванні сутності економічної конвергенції та конвергенції транскордонного співробітництва, а також при визначенні методів оцінки ступеня наближення економік регіонів за показниками реальної та номінальної конвергенції; метод наукової абстракції – при обґрунтуванні проектною моделі конвергенції окремих регіонів України і Європейського Союзу.

Результати дослідження. Встановлено сутність поняття «конвергенція», дано сутнісну характеристику економічній конвергенції та конвергенції транскордонного співробітництва. Визначено методи оцінки ступеня наближення економік регіонів за показниками реальної та номінальної конвергенції. Охарактеризовано сутність і показники оцінки реальної та номінальної конвергенції. Обґрунтовано проект моделі конвергенції окремих регіонів України і Європейського Союзу на основі використання науково-виробничого потенціалу вищого навчального закладу шляхом створення в ньому спеціального Інноваційного Центру.

Наукова новизна результатів дослідження. Розроблено проект моделі конвергенції окремих регіонів України і Європейського Союзу на основі використання науково-виробничого потенціалу вищого навчального закладу шляхом створення в ньому спеціального Інноваційного Центру.

Практична цінність результатів дослідження. Отримані результати дослідження сприятимуть глибшому розумінню сутності і доцільності здійснення конвергенції між Україною і ЄС та можливості використання конкретних практичних заходів по шляху набуття членства в Європейському Союзі.

Ключові слова: конвергенція, конвергенції транскордонного співробітництва, регіони, прикордонні регіони, конвергенція України і ЄС, проект моделі транскордонного співробітництва.

Стельмашук А.М. СУЩНОСТНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА, ПРЕДПОСЫЛКИ И ОСНОВЫ ТРАНСГРАНИЧНОЙ КОНВЕРГЕНЦИИ МЕЖДУ УКРАИНОЙ И ЕС

Цель. Целью статьи является определение сущности понятия «конвергенция», установление предпосылок и основ трансграничной конвергенции между Украиной и ЕС и обоснования отдельных практических предложений по разработке модели трансграничной конвергенции отдельных регионов Украины и Европейского Союза.

Методика исследования. В процессе исследования использован ряд методов и методических подходов, в частности: монографический метод с одновременным сочетанием исторического и логического подходов - при изучении процесса возникновения понятия и теории конвергенции и при обосновании ее сущности; метод сравнительного анализа - при обосновании сущности экономической конвергенции и конвергенции трансграничного сотрудничества, а также при определении методов оценки степени приближения экономик регионов по показателям реальной и номинальной конвергенции; метод научной абстракции - при обосновании проектной модели конвергенции отдельных регионов Украины и ЕС.

Результаты исследования. Установлено сущность понятия «конвергенция», дано сущностную характеристику экономической конвергенции и конвергенции трансграничного сотрудничества. Определены методы оценки степени приближения экономик регионов по показателям реальной и номинальной конвергенции. Охарактеризованы сущность и показатели оценки реальной и номинальной конвергенции. Обоснован проект модели конвергенции отдельных регионов Украины и Европейского Союза на основе использования научно-производственного потенциала высшего учебного заведения путем создания в нем специального Инновационного Центра.

Научная новизна результатов исследования. Разработан проект модели конвергенции отдельных регионов Украины и Европейского Союза на основе использования научно-производственного потенциала высшего учебного заведения путем создания в нем специального Инновационного Центра.

Практическая ценность результатов исследования. Полученные результаты исследования будут способствовать более глубокому пониманию сущности и целесообразности осуществления конвергенции между Украиной и ЕС и возможности использования конкретных практических мер по пути обретения членства в Европейском Союзе.

Ключевые слова: конвергенция, конвергенции трансграничного сотрудничества, регионы, пограничные регионы, конвергенция Украины и ЕС, проект модели трансграничного сотрудничества.

Stelmashchuk A.M. THE ESSENTIAL CHARACTERISTIC, PREREQUISITES AND PRINCIPLES OF TRANS-BOUNDARY CONVERGENCE BETWEEN UKRAINE AND THE EU

Purpose. The aim of the article is the definition of essence of the concept “convergence”, installation of prerequisites and principles of trans-boundary convergence between Ukraine and the EU and substantiation of some of the practical proposals to develop the model of trans-boundary convergence of certain regions of Ukraine and the European Union.

Methodology of research. A number of methods and methodological approaches were used during the study, including: monographic method with simultaneous combination of historical and logical approaches – in studying the process of the emergence of concept and theory of convergence and the substantiation of its essence; the method of

comparative analysis – for substantiation of the essence of economic convergence and convergence of trans-boundary convergence and in determining methods for assessing the degree of approximation of the region's economies by the indexes of real and nominal convergence; the method of scientific abstraction – in substantiating of the project model of convergence of individual regions of Ukraine and the EU.

Findings. The essence of the concept “convergence” has been determined and the essential characteristics of economic convergence and convergence of trans-boundary cooperation have been given.

The methods for evaluating the degree of approximation of the region's economies by the indexes of real and nominal convergence have been defined. The essence and performance for evaluation of real and nominal of convergence has been characterized.

The project of convergence model of individual regions of Ukraine and the European Union on the basis of scientific and production potential of higher educational institution by creating a special Innovation Center in it has been substantiated.

Originality. The project of convergence model of individual regions of Ukraine and the European Union on the basis of scientific and production potential of higher educational institution by creating a special Innovation Center in it has been developed.

Practical value. The obtained results of research will contribute to a better understanding of the essence and feasibility of the implementation of convergence between Ukraine and the EU and the possibility of using concrete practical measures towards membership in the European Union.

Key words: convergence, convergence of trans-boundary cooperation, regions, border regions, convergence of Ukraine and the EU, project of the model of trans-boundary cooperation.

Куцаб-Бонк К.К. ІННОВАЦІЙНІ ВАЖЕЛІ СТИМУЛЮВАННЯ ТРАНСКОРДОННОЇ КОНВЕРГЕНЦІЇ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

Мета. Виявлення особливостей транскордонної конвергенції між Україною та ЄС в умовах сучасних інноваційних викликів європейської інтеграції.

Методика дослідження. Методологічною базою дослідження є теоретичні постулати регіональної економіки, зокрема теорії транскордонного співробітництва, теорії конвергенції, а також методологічні засади економіки знань та теорії європейської інтеграції. Крім того, використані положення теорії інституціоналізму.

Методичний інструментарій дослідження ґрунтується на методах аналізу та синтезу, зокрема порівняльного аналізу, а також на монографічному та структурно-логічному методах дослідження.

Результати дослідження. На сучасному етапі європейської інтеграції особливо важливого значення набуває адаптація нових форм транскордонного співробітництва, що набули свого поширення в країнах-членах ЄС, на суміжні прикордонні регіони сусідніх держав, які не є членами цього об'єднання. До таких підходів слід насамперед віднести поширення основ «економіки знань», а також трансферу інноваційних технологій на основі створення транскордонних кластерів, транскордонних технологічних і наукових парків, транскордонних інноваційних і венчурних фондів тощо.

Застосування окреслених інноваційних важелів на сучасному етапі розвитку транскордонного співробітництва між ЄС та сусідніми країнами, що є потенційними претендентами на членство, не лише сприяє активізації транскордонного співробітництва. Воно також забезпечує поширення конвергентних процесів і стимулює наближення таких країн, як Україна до економічних, соціальних та інституційних стандартів ЄС.

Таким чином, адаптація на український ґрунт інноваційних підходів до розвитку транскордонного співробітництва та його сучасних форм чинить позитивний вплив не лише на економічний розвиток прикордонних регіонів держави, але і сприяє збільшенню рівня доходів учасників транскордонного співробітництва та вирівнюванню пропорцій економічного розвитку по різні боки кордону на основі стимулювання транскордонної конвергенції.

Основними напрямками стимулювання інноваційної активності у транскордонному просторі між Україною та ЄС із метою поширення конвергентних процесів слід визнати: створення транскордонних кластерів, започаткування діяльності транскордонних центрів трансферу технологій та обміну знаннями, формування інституційних передумов для розвитку транскордонних наукових і технологічних парків, а також підвищення якості людського та соціального капіталу у транскордонному просторі між Україною та ЄС.

Наукова новизна результатів дослідження. Виявлено наявність взаємозв'язку між укоріненням основ інформаційної цивілізації, поширенням елементів «економіки знань» та поглибленням європейської інтеграції у межах транскордонних регіонів між ЄС та сусідніми країнами, зокрема Україною. Доведено, що транскордонна конвергенція регіонів виступає основним критерієм успішного розвитку транскордонного співробітництва на інноваційній основі.

Практична значущість результатів дослідження. Сформульовано пропозиції для органів державної влади та місцевого самоврядування щодо пріоритетних напрямів впровадження інновацій у транскордонному просторі між Україною та ЄС. Акцентовано увагу на тому, що інституційним базисом відповідних трансформацій має стати децентралізація влади та підвищення рівня фінансової й адміністративно-управлінської спроможності органів місцевого самоврядування в Україні. Це дозволить місцевим органам влади прикордонних регіонів України брати дієву участь у створенні та забезпеченні ефективного функціонування таких важливих інноваційних інституцій, як транскордонні кластери, транскордонні технологічні та індустріальні парки, транскордонні інноваційні центри тощо.

Ключові слова: транскордонне співробітництво, транскордонна конвергенція, інновації, економіка знань, транскордонні кластери, європейська інтеграція.

Куцаб-Бонк К.К. ИННОВАЦИОННЫЕ РЫЧАГИ СТИМУЛИРОВАНИЯ ТРАНСГРАНИЧНОЙ КОНВЕРГЕНЦИИ МЕЖДУ УКРАИНОЙ И ЕС

Цель. Выявление особенностей трансграничной конвергенции между Украиной и ЕС в условиях современных инновационных вызовов европейской интеграции.

Методика исследования. Методологической базой исследования является теоретические постулаты региональной экономики, в частности теории трансграничного сотрудничества, теории конвергенции, а также методологические основы экономики знаний и теории европейской интеграции. Кроме того, использованы положения теории институционализма. Методический инструментарий исследования основывается на методах анализа и синтеза, в частности сравнительного анализа, а также на монографическом и структурно-логическом методах исследования.

Результаты исследования. На современном этапе европейской интеграции особенно важное значение приобретает адаптация новых форм трансграничного сотрудничества, которые получили свое распространение в странах-членах ЕС, на смежные приграничные регионы соседних государств, не являющихся членами этого объединения. К таким подходам следует прежде всего отнести распространение основ «экономики знаний», а также трансфера инновационных технологий на основе создания трансграничных кластеров, трансграничных технологических и научных парков, трансграничных инновационных и венчурных фондов и тому подобное.

Применение определенных инновационных рычагов на современном этапе развития трансграничного сотрудничества между ЕС и соседними странами, которые являются потенциальными претендентами на членство, не только способствует активизации трансграничного сотрудничества. Оно также обеспечивает распространение конвергентных процессов и стимулирует приближение таких стран, как Украина, к экономическим, социальным и институциональным стандартам ЕС.

Таким образом, адаптация на украинскую почву инновационных подходов к развитию трансграничного сотрудничества и его современных форм оказывает положительное влияние не только на экономических развитие приграничных регионов государства, но и способствует увеличению уровня доходов участников трансграничного сотрудничества и выравниванию пропорций экономического развития по разные стороны границы на основе стимулирования трансграничной конвергенции.

Основными направлениями стимулирования инновационной активности в трансграничном пространстве между Украиной и ЕС с целью распространения конвергентных процессов следует признать создание трансграничных кластеров, начало деятельности трансграничных центров трансфера технологий и обмена знаниями, формирование институциональных предпосылок для развития трансграничных научных и технологических парков, а также повышение качества человеческого и социального капитала в трансграничном пространстве между Украиной и ЕС.

Научная новизна результатов исследования. Выявлено наличие взаимосвязи между укоренением основ информационной цивилизации, распространением элементов «экономики знаний» и углублением европейской интеграции в рамках трансграничных регионов между ЕС и соседними странами, в частности Украины. Доказано, что трансграничная конвергенция регионов выступает основным критерием успешного развития трансграничного сотрудничества на инновационной основе.

Практическая значимость результатов исследования. Сформулированы предложения для органов государственной власти и местного самоуправления по приоритетным направлениям внедрения инноваций в трансграничном пространстве между Украиной и ЕС. Акцентировано внимание на том, что институциональным базисом соответствующих трансформаций должна стать децентрализация власти и повышение уровня финансовой и административно-управленческой способности органов местного самоуправления в Украине. Это позволит местным органам власти приграничных регионов Украины принимать действенное участие в создании и обеспечении эффективного функционирования таких важных инновационных институтов, как трансграничные кластеры, трансграничные технологические и индустриальные парки, трансграничные инновационные центры.

Ключевые слова: трансграничное сотрудничество, трансграничная конвергенция, инновации, экономика знаний, трансграничные кластеры, европейская интеграция.

Kutsab-Bonk K.K. INNOVATIVE LEVERS FOR STIMULATING CROSS-BORDER CONVERGENCE BETWEEN UKRAINE AND THE EU

Purpose. The aim of the article is to identify characteristics of cross-border convergence between the EU and Ukraine in the conditions of modern innovative challenges of European integration.

Methodology of research. The theoretical postulates of regional economy, particularly the theory of cross-border cooperation, convergence theories and methodological foundations of the economy knowledge and theory of European integration are the methodological base of research. In addition, the positions of the theory institutionalism were used. Methodical research tools are based on methods of analysis and synthesis, including comparative analysis, as well as monographic and structural and logic research methods.

Findings. The adaption of new forms of cross-border cooperation, which acquired its distribution in the EU member states, at the neighboring border regions of neighboring countries, which are not members of this association, is particularly important at the present stage of European integration.

At first we should include the spread of foundations "economy knowledge" and the transfer of innovative technologies through the establishment of cross-border clusters, cross-border technology and research parks, cross-border innovation and venture capital funds, etc. to these approaches.

The use of outlined innovative instruments at the current stage of the cross-border cooperation development between the EU and neighboring countries that are potential candidates for membership, not only helps to intensify cross-border cooperation.

It also provides the spread of convergent processes and stimulates the approach of countries such as Ukraine, to the economic, social and institutional EU standards.

Thus, adaptation to Ukrainian ground of innovative approaches to the development of cross-border cooperation

and its modern form has a positive impact not only on the economic development of border regions of the country, but also increases the level of revenues from cross-border cooperation and alignment proportions of economic development on both sides of the border based on stimulating of cross-border convergence.

The main areas for stimulation of innovative activity in the trans-boundary area between Ukraine and the EU with the aim to spread the convergence process should be recognized: the creation of cross-border clusters, launching the activity of cross-border centers of technology transfer and knowledge sharing, formation of institutional preconditions for the development of cross-border science and technology parks, and improving the quality of human and social capital in the cross-border area between Ukraine and the EU.

Originality. The relationship between rooting foundations of information civilization, spread of elements of the "economy knowledge" and the deepening of European integration within the cross-border regions between the EU and neighboring countries, including Ukraine was revealed. It was proved that cross-border convergence of regions is the main criterion of successful cross-border cooperation on the basis of innovative base.

Practical value. The proposals for government and local authorities on priority areas of innovative implementation in the cross-border area between Ukraine and the EU were formulated. Attention is focused on the fact that institutional basis of relevant transformations should be decentralization of power and increasing the level of financial, administrative and management capacity of local governments in Ukraine.

It will allow taking an active part for the local authorities of border regions of Ukraine in the establishment and effective functioning of such important institutional innovation as a cross-border clusters, cross-border technological and industrial parks, cross-border innovative centres, etc.

Key words: cross-border cooperation, cross-border convergence, innovations, economy knowledge, cross-border clusters, European integration.

Цимбалюк С.О. КАПІТАЛ БРЕНДУ РОБОТОДАВЦЯ: СУТНІСТЬ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙ

Мета. Метою дослідження є визначення змістових характеристик, які розкривають сутність поняття «капітал бренду роботодавця», та обґрунтування методичних засад визначення рентабельності інвестицій у формування позитивного бренду роботодавця.

Методика дослідження. В процесі дослідження використано систему методів і методичних підходів, зокрема: статистичні методи, методи порівняльного аналізу, аналогії, аналізу витрат – зисків, дисконтування – при обґрунтуванні сутності поняття «капітал бренду роботодавця»; при визначенні зисків, які може одержати підприємство від формування позитивного бренду роботодавця, а також витрат, пов'язаних з його формуванням; при визначенні рентабельності інвестицій у формування бренду роботодавця.

Результати дослідження. Визначено, що стратегічним ресурсом за сучасних умов є потенціал бренду роботодавця, а отже, його формування та використання стає важливим завданням роботодавців, керівників і фахівців з управління персоналом. Встановлено, що, оскільки бренд роботодавця може приносити вигоду підприємству, зокрема й у вигляді збільшення доходу, то його можна розглядати з позиції теорії капіталу. Виходячи з основних положень теорії капіталу та урахування специфічних особливостей бренду роботодавця, обґрунтовано концептуальні засади, що визначають сутність поняття «капітал бренду роботодавця». Наведено перелік зисків, які може одержати підприємство від формування позитивного бренду роботодавця, а також витрат, пов'язаних з його формуванням. Виявлено, що підприємство, які вкладають кошти у формування позитивного бренду роботодавця, можуть одержати такі вигоди: залучення кращих кандидатів, поліпшення результатів праці, підвищення мотивації, лояльності працівників та задоволення їх роботою, зменшення плинності персоналу та витрат на добір і адаптацію. Сформульовано методичні засади визначення рентабельності інвестицій у формування бренду роботодавця. Встановлено, що більшість керівників вітчизняних підприємств розуміє значущість бренду роботодавця для розвитку та успіху на ринку. У той же час незначна частина з них займається розробленням і реалізацією програм формування позитивного бренду роботодавця.

Наукова новизна результатів дослідження. Розроблено методику визначення рентабельності інвестицій у формування бренду роботодавця.

Практична значущість результатів дослідження. Методика визначення рентабельності інвестицій може використовуватися підприємствами для обґрунтування доцільності вкладання коштів у розроблення та реалізацію програм щодо формування позитивного бренду роботодавця.

Ключові слова: бренд; імідж; бренд роботодавця; капітал бренду роботодавця; рентабельність інвестицій.

Цимбалюк С.А. КАПИТАЛ БРЕНДА РАБОТОДАТЕЛЯ: СУЩНОСТЬ И МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТИ ИНВЕСТИЦИЙ

Цель. Целью исследования является определение содержательных характеристик, раскрывающих сущность понятия «капитал бренда работодателя», и обоснование методических принципов определения рентабельности инвестиций в формирование положительного бренда работодателя.

Методика исследования. В процессе исследования использована система методов и методических подходов, в частности: статистические методы, методы сравнительного анализа, аналогии, анализа затрат - выгод, дисконтирования – при обосновании сущности понятия «капитал бренда работодателя»; при определении выгод, которые может получить предприятие от формирования положительного бренда работодателя, а также расходов, связанных с его формированием; при определении рентабельности инвестиций в формирование бренда работодателя.

Результаты исследования. Определено, что стратегическим ресурсом в современных условиях является потенциал бренда работодателя, следовательно, его формирование и использование становится

важной задачей работодателей, руководителей и специалистов по управлению персоналом. Установлено, что поскольку бренд работодателя может приносить выгоду предприятию, в том числе в форме увеличения дохода, то его можно рассматривать с позиции теории капитала. Исходя из основных положений теории капитала и учитывая специфические особенности бренда работодателя, обоснованы концептуальные основы, определяющие сущность понятия «капитал бренда работодателя». Приведен перечень выгод, которые может получить предприятие от формирования положительного бренда работодателя, а также расходов, связанных с его формированием. Предприятие, которое вкладывает средства в формирование положительного бренда работодателя, может получить следующие выгоды: привлечение лучших кандидатов, улучшение результатов труда, повышение мотивации, лояльности работников и удовлетворения их работой, уменьшение текучести персонала и расходов на подбор и адаптацию. Сформулированы методические основы определения рентабельности инвестиций в формирование бренда работодателя. Установлено, что большинство руководителей отечественных предприятий понимает важность бренда работодателя для развития и успеха на рынке. В то же время незначительная их часть занимается разработкой и реализацией программ по формированию положительного бренда работодателя.

Научная новизна результатов исследования. Разработана методика определения рентабельности инвестиций в формирование бренда работодателя.

Практическая значимость результатов исследования. Методика определения рентабельности инвестиций может использоваться предприятиями для обоснования целесообразности вложения средств в разработку и реализацию программ по формированию положительного бренда работодателя.

Ключевые слова: бренд; имидж; бренд работодателя; капитал бренда работодателя; рентабельность инвестиций.

Tsybalyuk S.O. EMPLOYER BRAND CAPITAL: ESSENCE AND METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF RETURN ON INVESTMENT DEFINING

Purpose. Purpose of the article is to define the substantive characteristics, which reveal the essence of «capital employer brand» concept, and justification of methodical principles of defining of return on investment in the formation of a positive employer brand.

Methodology of research. During the research been used a system of methods and methodological approaches, such as: statistical methods, methods of comparative analysis, analogy, analysis of costs - benefits, discounting - when justifying the essence of the concept of "capital employer brand"; when determining the of benefits that an enterprise can obtain from the formation of a positive employer brand, as well as expenses related to its formation; when determining the return on investment in the formation of employer brand.

Findings. It is determined that under modern conditions, a strategic resource is the employer brand potential, therefore, its creation and use becomes an important task of employers, managers and specialists in human resources management. It has been found that because employer brand can bring benefits to an enterprise, including revenue increasing, so it should be considered from the standpoint of the capital theory. Based on the principles of the capital theory and taking into consideration the unique features of the employer brand, conceptual positions revealing the essence of the «employer brand capital» concept have been formulated. The lists of benefits that can get an enterprise from creating a positive employer brand as well as expenses connected with its formation have been identified. An enterprise engaged in formation of a positive brand can receive the next benefits: attracting the best candidates, improving the job performance, increasing the employees' motivation, loyalty and job satisfaction, reducing the personnel turnover and expenses for personnel recruiting and adaptation. Methodical principles of defining of return on investment in the formation of a positive employer brand have been formulated. It has been determined that the most of the leaders of domestic enterprises understand the importance of the employer brand for the development and success of a company in the market. At the same time, only few of them are engaged in the development and implementation of programs of creating a positive employer brand.

Originality. It has been worked out the methodology of defining of return on investment of employer brand formation.

Practical value. The return on investment defining methodology can be used by enterprises for the justification of usefulness of capital investment in the development and implementation of positive employer brand formation programs.

Key words: brand; image; employer brand; employer brand capital; return on investment.

Місюк М.В., Сушарник Я.А. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГАЛУЗІ СВИНАРСТВА

Мета. Метою статті є проведення детального аналізу функціонування галузі свинарства, на основі якого розробити практичні рекомендації щодо забезпечення конкурентоспроможності галузі свинарства.

Методика дослідження. В процесі дослідження використовувалися такі методи: монографічний - при обґрунтуванні актуальності питання забезпечення конкурентоспроможності галузі свинарства та забезпеченні населення високоякісними продуктами харчування, зокрема м'ясом, особлива роль якого зумовлюється значимістю як основного джерела білків тваринного походження; статистико-економічний, метод групування – при проведенні аналізу і оцінки стану розвитку свинарства, виявленні невикористаних можливостей ефективного розвитку галузі; абстрактно-логічний – для визначення стратегічних напрямів ефективного розвитку свинарства.

Результати дослідження. Визначено, що розрив господарських зв'язків, що склалися в агропромисловому комплексі на початку 90-х років, значне порушення паритету цін на сільськогосподарську та промислову продукцію створили несприятливі умови для розвитку галузі свинарства. Встановлено, що на сьогоднішній день виробниками свинини є дрібні господарства, що працюють збитково і виробляють продукцію низької якості. Підтверджено актуальність питання забезпечення конкурентоспроможності галузі свинарства та

забезпеченні населення високоякісними продуктами харчування, зокрема м'ясом, особлива роль якого зумовлюється значимістю як основного джерела білків тваринного походження. Виявлено, що в Україні у 2015 році поголів'я свиней складало 7,3 млн голів, що на 884 тис. голів менше проти 2005 року, що вплинуло на зменшення виробництва свинини на одну особу. Таким чином, ситуація щодо виробництва свинини в Україні можна вважати критичною.

Наукова новизна результатів дослідження. Запропоновано найбільш ефективний напрям підприємницької діяльності в нових умовах господарювання щодо виробництва продукції свинарства, а саме вибір системи і форм організації крупного виробництва свинини.

Практична значущість результатів дослідження. Для сільськогосподарських товаровиробників, що займаються товарним свинарством, необхідним є визначення раціональної спеціалізації галузі, породного складу свиней з урахуванням ринкової кон'юнктури, місця комбікормових та переробних підприємств. Отримані результати дослідження направлені на забезпечення ефективного розвитку галузі свинарства, підвищення її конкурентоспроможності. Вони можуть бути використані для впровадження в сільськогосподарських підприємствах.

Ключові слова: свинарство, поголів'я, вирощування, реалізація, продуктивність.

Мисюк М.В., Сушарник Я.А. АНАЛИЗ СОВРЕМЕННОГО СОСТОЯНИЯ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ОТРАСЛИ СВИНОВОДСТВА

Цель. Целью статьи является проведение детального анализа функционирования отрасли свиноводства на основе которого разработать практические рекомендации по обеспечению конкурентоспособности отрасли свиноводства.

Методика исследования. В процессе исследования использовались следующие методы: монографический - при обосновании актуальности вопроса обеспечения конкурентоспособности отрасли свиноводства и обеспечении населения высококачественными продуктами питания, в частности мясом, особая роль которого обусловлена значимостью как основного источника белков животного происхождения; статистико-экономический, метод группировки - при проведении анализа и оценки состояния развития свиноводства, выявлении неиспользованных возможностей эффективного развития отрасли; абстрактно-логический - для определения стратегических направлений эффективного развития свиноводства.

Результаты исследования. Определено, что разрыв хозяйственных связей, сложившихся в агропромышленном комплексе в начале 90-х годов, значительное нарушение паритета цен на сельскохозяйственную и промышленную продукцию создали неблагоприятные условия для развития отрасли свиноводства. Установлено, что на сегодняшний день производителями свинины являются мелкие хозяйства, которые работают убыточно и производят продукцию низкого качества. Подтверждена актуальность вопроса обеспечения конкурентоспособности отрасли свиноводства и обеспечении населения высококачественными продуктами питания, в частности мясом, особая роль которого обусловлено значимостью как основного источника белков животного происхождения. Выведено, что в Украине в 2015 году поголовье свиней составило 7,3 млн голов, что на 884 тыс. голов меньше против 2005 года, что повлияло на уменьшение производства свинины на душу населения. Таким образом, ситуация по производству свинины в Украине можно считать критической.

Научная новизна результатов исследования. Предложены наиболее эффективное направление предпринимательской деятельности в новых условиях хозяйствования по производству продукции свиноводства, а именно выбор системы и форм организации крупного производства свинины.

Практическая значимость результатов исследования. Для сельскохозяйственных товаропроизводителей, занимающихся товарным свиноводством, необходимо определение рациональной специализации отрасли, породного состава свиней с учетом рыночной кон'юнктуры, места комбикормовых и перерабатывающих предприятий. Полученные результаты исследования направлены на обеспечение эффективного развития отрасли свиноводства, повышение ее конкурентоспособности. Они могут быть использованы для внедрения в сельскохозяйственных предприятиях.

Ключевые слова: свиноводство, поголовье, выращивание, реализация, производительность.

Misiuk M.V., Susharnyk Ya.A. ANALYSIS OF THE CURRENT STATUS OF FUNCTIONING PIG INDUSTRY

Purpose. The aim of the article is to conduct a detailed analysis of the functioning of the pig industry on the basis of which to develop practical recommendations to ensure the competitiveness of the pig industry.

Methodology of research. In this study used the following methods: monographic - in reasoning actuality question of providing the competitiveness of pig industry and the provision people of high-quality food, especially meat, whose special role is predetermined of importance as the main source of animal protein; statistical and economic method of grouping - in the analysis and rating of development of the pig industry, detection unused opportunities of effective development of the sector; abstract logical - to determine the strategic direction of efficient development of pig industry.

Findings. It was determined that the rupture of economic relations prevailing in the agricultural sector in the early 90s, a significant violation of parity of agricultural and industrial products prices have created unfavorable conditions for the development of the pig industry. It was established that today the producers of pork small farms operating at a loss, and produce poor quality products. Is confirmed relevance of the issue to ensure the competitiveness of pig industry and providing the population with high-quality food, especially meat, which is due to the special role of importance as the main source of animal protein. It was revealed that in the Ukraine in 2015, the number of pigs amounted to 7.3 million head, that on 884 thousand of heads less against then in 2005, which influenced the decrease in the production per person. Thus, the situation on the pork production in Ukraine can be considered as critical.

Originality. It offers the most effective course of business in the new economic conditions for the production of pig products, namely the choice of the system and forms of organization of large pork production.

Practical value. For agricultural producers engaged in trademark pig, you need to define a rational industry

specialization, species composition of pigs, taking into account market conditions, places and feed processing plants. The results of research aimed at ensuring the effective development of the pig industry, increasing its competitiveness. They can be used for the implementation of agricultural enterprises.

Key words: pigs, livestock, cultivation, sales, productivity.

Брич В.Я., Ліштаба Л.В. ПОНЯТТЯ МОДЕЛІ МЕНЕДЖЕРСЬКИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ТА ЕТАПИ ЇЇ РОЗРОБКИ В ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Мета. Розробити методичні підходи для побудови моделі компетенцій менеджерів в закладах охорони здоров'я.

Методика дослідження. В процесі дослідження використано метод структурно-функціонального аналізу, який сприяв вивченню особливостей побудови моделі компетенції, дав можливість розкрити якісну сторону управління, дозволив оцінити роботу кожної ланки, елементу системи, виявити зміст, обсяг, характер діяльності конкретного органу управління, кожного співробітника його апарату, дав можливість конструктивно оцінити результативність управлінських функцій.

При застосуванні викладеного методичного підходу забезпечується можливість розрахувати склад операцій, необхідних для досягнення поставленої мети найбільш ефективним і оптимальним способом, скласти в подальшому алгоритм управлінського впливу з урахуванням специфіки функціонування та розвитку конкретного об'єкта управління, науково обґрунтувати необхідну чисельність співробітників його апарату.

Результати дослідження. Визначено сутність поняття «компетенція» Обґрунтовано модель формування компетенцій, яка організовує компетенції, необхідні для успішного виконання роботи. Встановлено, що моделі компетенцій можуть бути використані як ресурс для розробки навчальних програм та відбору навчальних матеріалів, визначення вимог ліцензування та сертифікації, написання посадових інструкцій, рекрутинг і наймання працівників, а також оцінки продуктивності персоналу.

Наукова новизна результатів дослідження. Обґрунтовано структуру моделі компетенцій і представлений фрагмент розробленої автором профільної моделі компетенцій менеджерів вищого рівня в закладах охорони здоров'я. Виділені і проранжовані етапи розробки компетенцій, необхідні для успішної побудови профілю компетенцій.

Практична значущість результатів дослідження. Результати дослідження можуть бути впроваджені в систему управління персоналом закладів охорони здоров'я.

Ключові слова: компетенція; компетентнісний підхід; модель формування компетентності; профіль компетенцій; управління персоналом; заклад охорони здоров'я.

Брич В.Я., Ліштаба Л.В. ПОНЯТИЕ МОДЕЛИ МЕНЕДЖЕРСКИХ КОМПЕТЕНЦИЙ И ЭТАПЫ ЕЕ РАЗРАБОТКИ В УЧРЕЖДЕНИЯХ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ

Цель. Разработать методические подходы для построения модели компетенций менеджеров в учреждениях здравоохранения.

Методика исследования. В процессе исследования использован метод структурно-функционального анализа, который способствовал изучению особенностей построения модели компетенции, дал возможность раскрыть качественную сторону управления, позволил оценить работу каждого звена, элемента системы, выявить содержание, объем, характер деятельности конкретного органа управления, каждого сотрудника его аппарата, дал возможность конструктивно оценить результативность управленческих функций.

При применении изложенного методического подхода обеспечивается возможность рассчитать состав операций, необходимых для достижения поставленной цели наиболее эффективным и оптимальным способом, сложить в дальнейшем алгоритм управленческого воздействия с учетом специфики функционирования и развития конкретного объекта управления, научно обосновать необходимую численность сотрудников его аппарата.

Результаты исследования. Определена сущность понятия «компетенция» Обоснована модель формирования компетенций, которая организует компетенции, необходимые для успешного выполнения работы. Установлено, что модели компетенций могут быть использованы как ресурс для разработки учебных программ и отбора учебных материалов, определения требований лицензирования и сертификации, должностных инструкций, рекрутинг и наем работников, а также оценки производительности персонала.

Научная новизна результатов исследования. Обосновано структуру модели компетенций и представлен фрагмент разработанной автором профильной модели компетенций менеджеров высшего уровня в учреждениях здравоохранения. Выделены и проранжированы этапы разработки компетенций, необходимых для успешного построения профиля компетенций.

Практическая значимость результатов исследования. Результаты исследования могут быть внедрены в систему управления персоналом заведений здравоохранения.

Ключевые слова: компетенция; компетентностный подход; модель формирования компетентности; профиль компетенций; управление персоналом; учреждение здравоохранения.

Brych V.Ya., Lishtaba L.V. THE CONCEPT OF THE MODEL OF MANAGEMENT COMPETENCIES AND THE STAGES OF ITS DEVELOPMENT IN HEALTH CARE ESTABLISHMENTS

Purpose. The aim of the article is to develop methodical approaches for construction of the model of competencies of managers in health care institutions.

Methodology of research. The method of structural and functional analysis, which contributed to the study of characteristics for construction of competence model, was used in the research process. This method made it possible to

reveal the qualitative aspect of management, allowed to evaluate the work of each link, the element of the system, identify the content, scope, the nature of a particular governing body, each employee from its staff, gave the opportunity to evaluate constructively the performance of management functions.

In applying the above methodological approach provided the opportunity to calculate the composition of operations necessary to achieve this goal is the most efficient and the best way to make further algorithm of management impact taking into account specific of functioning and development of a specific object of management, scientifically substantiate the necessary number of employees in its staff.

Findings. The essence of the concept "competence" was determined. The model of formation of competencies, which organizes the competencies required for successful performance was substantiated.

It was established that the competency model can be used as a resource for the development of educational programs and selection of training materials, definition of requirements for licensing and certification, writing job descriptions, recruiting and hiring employees, and evaluating staff performance.

Originality. The structure of the model for the formation of competence was substantiated and a fragment of profile model of competence of top managers in health care institutions developed by the author was submitted. Stages for the development of competencies necessary for successful creation of competency profile were dedicated and ranked.

Practical value. Results of the study can be implemented into the system of personnel management of health care institutions.

Key words: competence; competence approach; model for the formation of competence; profile of competencies; personnel management; health care institution.

Нікітін Ю.О., Мельник М.В. ПАРАДИГМА «ВІДКРИТИХ ІННОВАЦІЙ» ЯК ВИЗНАЧЕННЯ «ВІДКРИТОГО ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ»

Мета. Проаналізувати визначення «інноваційний процес» як підходу до розуміння сутності процесу перетворення наукового знання в інноваційну науково-технічну розробку європейського рівня. Запропонувати визначення «відкритий інноваційний процес», що буде базуватись на парадигмі відкритих інновацій та залучення зовнішніх учасників для сумісного створення інновацій.

Методика дослідження. Метод порівняльного аналізу наукових праць вітчизняних та зарубіжних економістів використано для обґрунтування та розкриття сутності термінологічного визначення «відкритий інноваційний процес».

Результати дослідження. Проаналізовано різні підходи до термінологічного визначення «інноваційний процес». Встановлено, що більшість вітчизняних та зарубіжних вчених вкладають у сутність визначень створення та впровадження закритих інновацій коли інноваційні розробки відбувається лише у межах одного підприємства, та відсутнє чітке визначення «відкритий інноваційний процес».

Запропоновано визначення «відкритий інноваційний процес», що відображає сучасне розуміння розвитку активного інноваційного співробітництва і створення інтегрованих інноваційних мереж відкритого інноваційного процесу для прискореного зростання підприємств.

Наукова новизна результатів дослідження. Запропоновано авторське визначення терміну «відкритий інноваційний процес» на основі парадигми «відкритих інновацій», що включає розуміння застосування напрямку руху зовні всередину для збільшення притоку зовнішніх знань, напрямку руху зсередини назовні для комерціалізації і просування інноваційної розробки на ринки та сполученого напрямку розвитку організаційної зрілості учасників відкритого інноваційного процесу для створення та впровадження інновацій.

Практична значущість результатів дослідження. Отримані результати дослідження дозволяють чітко визначити «відкритий інноваційний процес», як результат сумісного перетворення учасниками наукового знання у інноваційні розробки. Результатом застосування відкритого інноваційного процесу є прискорене створення та комерціалізація інноваційних розробок, які задовольняють нові потреби суспільства.

Ключові слова: відкриті інновації, відкритий інноваційний процес, сумісне створення та комерціалізація інновацій.

Никитин Ю.А., Мельник М.В. ПАРАДИГМА «ОТКРЫТЫХ ИННОВАЦИЙ» КАК ОПРЕДЕЛЕНИЕ «ОТКРЫТОГО ИННОВАЦИОННОГО ПРОЦЕССА»

Цель. Проанализировать определение «инновационный процесс» как подхода к пониманию сущности процесса преобразования научного знания в инновационную научно-техническую разработку европейского уровня. Предложить определение «открытый инновационный процесс», которое будет базироваться на парадигме открытых инноваций и привлечения внешних участников для совместного создания инноваций.

Методика исследования. Метод сравнительного анализа научных работ отечественных и зарубежных экономистов использован для обоснования и раскрытия сущности терминологического определения «открытый инновационный процесс».

Результаты исследования. Проанализированы различные подходы к терминологическому определению «инновационный процесс». Установлено, что большинство отечественных и зарубежных ученых вкладывают в сущность определений создание и внедрение закрытых инноваций, когда инновационные разработки происходят только в пределах одного предприятия, и отсутствует четкое определение «открытый инновационный процесс».

Предложено определение «открытый инновационный процесс», что отражает современное понимание развития активного инновационного сотрудничества и создание интегрированных инновационных сетей открытого инновационного процесса для ускоренного роста предприятий.

Научная новизна результатов исследования. Предложено авторское определение термина «открытый

инновационный процесс» на основе парадигмы «открытых инноваций», включающий понимание применения направления движения снаружи внутрь для увеличения притока внешних знаний, направления движения изнутри наружу для коммерциализации и продвижения инновационной разработки на рынки и сопряженного направления развития организационной зрелости участников открытого инновационного процесса для создания и внедрения инноваций.

Практическая значимость исследования. Полученные результаты исследования позволяют четко определить «открытый инновационный процесс», как результат совместного преобразования участниками научных знаний в инновационные разработки. Результатом применения открытого инновационного процесса является ускоренное создание и коммерциализация инновационных разработок, которые удовлетворяют новые потребности общества.

Ключевые слова: открытые инновации, открытый инновационный процесс, совместное создание и коммерциализация инноваций.

Nikitin Yu.O., Melnyk M.V. THE PARADIGM «OPEN INNOVATION» AS THE DEFINITION «OPEN INNOVATION PROCESS»

Purpose. To investigate the definition of «innovation process» as an approach to understanding the essence of the transformation of scientific knowledge into innovative scientific and technical development to the European level. To propose the definition of «open innovation process», which will be based on the paradigm of open innovation and attract foreign participants for the joint creation of innovation.

Methodology of research. The method of comparative analysis of scientific works of domestic and foreign economists was used for substantiation the disclosure and the terminological definition of the «open innovation process».

Findings. The different approaches to the terminological definition of «innovation process» were analyzed. It was established that the majority of domestic and foreign scientists were based on the essence of the definitions of the creation and implementation of closed innovation, when innovation occurs only within one enterprise, and there is no clear definition of «open innovation process».

The definition of «open innovation process» was proposed, which reflects the current understanding of the development of innovative active cooperation and the creation of integrated networks of innovative open innovation process for the accelerated growth of enterprises.

Originality. The author's definition of the term «open innovation process», based on the paradigm of «open innovation» was proposed, which included an understanding of the application of the direction of movement from outside to inside to increasing the flow of external knowledge, the direction of movement from the inside out for the commercialization and promotion of innovative developments in the markets, and the dual directions of development of organizational maturity members open innovation process to create and implementation the innovations.

Practical value. The obtained results of research allow to clearly understanding the definition of «open innovation process», as a results of the joint transform participants of scientific knowledge to innovation. The result of the application of the open innovation process is accelerated development and commercialization of innovations that meet the new needs of society.

Key words: open innovation, open innovation process, joint creation and commercialization of innovations.

Карасьова Н.А. КОМПАРАТИВНІ ПЕРЕВАГИ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНІЙ ТОРГІВЛІ

Мета. Мета дослідження полягає в тому, щоб на основі аналізу компаративних переваг та структури експорту аграрного сектору визначити місце України на світовому агропродовольчому ринку, встановити наявні переваги в зовнішній торгівлі та обґрунтувати напрямки підвищення ефективності експорту аграрного сектору України.

Методика дослідження. В процесі дослідження використано методи економіко-статистичного аналізу – при дослідженні експортного потенціалу і ринків збуту аграрної продукції; методи стратегічного аналізу і прогнозування – для обґрунтування напрямів досягнення компаративних переваг в торгівлі; метод кластерного аналізу, який дав можливість співставити економічні показники розвитку багатьох країн світу та визначити місце України у світовому експорті сільськогосподарської продукції. Інструментом для виконання кластерного аналізу та зведення коефіцієнтів слугувало програмне забезпечення для ПК STATISTICA.

Результати дослідження. Встановлено, що Україна, спеціалізуючись на сировинних товарах, має вагомий аграрний та експортний потенціал та виконує одну з головних бюджетоформуючих функцій, однак не використовує динамічних факторів конкурентної боротьби за ринки збуту і в результаті знаходиться на периферії світового агропродовольчого ринку. Визначено, що високий рівень товарної концентрації ставить ефективність розвитку експортоорієнтованої діяльності в абсолютну залежність від умов зовнішніх сировинних ринків. Виявлено, що за показниками виробництва та експорту продукції на душу населення аграрний сектор України тяжіє до лідерів своєї групи країн, однак якість товарної структури знижує загальну ефективність експорту. В процесі економічного аналізу встановлено, що на сучасному етапі Україна володіє компаративними перевагами в торгівлі зерновими та продуктами їх переробки, рослинними жирами, медом, горіхами та цукром. Одночасно обґрунтовано необхідність нарощувати обсяги виробництва і покращувати якість тих товарів, в торгівлі яких нині Україна не має компаративних переваг – молоко та молочні продукти, яйця птиці, м'ясо ВРХ, свинина, овочі та фрукти.

Наукова новизна результатів дослідження. Шляхом застосування методу кластерного аналізу визначено місце України у світовому експорті сільськогосподарської продукції, виявлено «товарне ядро» експорту та обґрунтовано компаративні переваги міжнародної торгівлі агропродовольчими товарами.

Практична значущість результатів дослідження. Отримані результати дослідження дають можливість оцінити сучасний стан ринкової торгівлі сільськогосподарською продукцією, її експортний потенціал, наявні конкурентні переваги, упущені можливості та обґрунтувати напрями покращення експортних потенціальних можливостей України на міжнародному аграрному ринку.

Ключові слова: експорт, аграрний сектор, компаративні переваги, сільськогосподарська продукція.

Карасева Н.А. КОМПАРАТИВНЫЕ ПРЕИМУЩЕСТВА АГРАРНОГО СЕКТОРА УКРАИНЫ В МЕЖДУНАРОДНОЙ ТОРГОВЛЕ

Цель. Цель исследования заключается в том, чтобы на основе анализа компаративных преимуществ и структуры экспорта аграрного сектора определить место Украины на мировом агропродовольственном рынке, установить имеющиеся преимущества во внешней торговле и обосновать направления повышения эффективности экспорта аграрного сектора Украины.

Методика исследования. В процессе исследования использованы методы экономико-статистического анализа - при исследовании экспортного потенциала и рынков сбыта аграрной продукции; методы стратегического анализа и прогнозирования - для обоснования направлений достижения компаративных преимуществ в торговле; метод кластерного анализа, который дал возможность сопоставить экономические показатели развития многих стран мира и определить место Украины в мировом экспорте сельскохозяйственной продукции.

Инструментом для выполнения кластерного анализа и возведения коэффициентов служило программное обеспечение для ПК STATISTICA.

Результаты исследования. Установлено, что Украина, специализируясь на сырьевых товарах, имеет весомый аграрный и экспортный потенциал и выполняет одну из главных бюджетообразующих функций, однако не использует динамических факторов конкурентной борьбы за рынки сбыта и в результате находится на периферии мирового агропродовольственного рынка. Определено, что высокий уровень товарной концентрации ставит эффективность развития экспортоориентированной деятельности в абсолютную зависимость от условий внешних сырьевых рынков.

Выявлено, что по показателям производства и экспорта продукции на душу населения аграрный сектор Украины тяготеет к лидерам своей группы стран, однако качество товарной структуры снижает общую эффективность экспорта. В процессе экономического анализа установлено, что на современном этапе Украина владеет компаративными преимуществами в торговле зерновыми и продуктами их переработки, растительными жирами, медом, орехами и сахаром.

Одновременно обоснована необходимость наращивать объемы производства и улучшать качество тех товаров, в торговле которых в настоящее время Украина не имеет компаративных преимуществ - молоко и молочные продукты, яйца птицы, мясо КРС, свинина, овощи и фрукты.

Научная новизна результатов исследования. Путем применения метода кластерного анализа определено место Украины в мировом экспорте сельскохозяйственной продукции, выявлено "товарное ядро" экспорта и обоснованы компаративные преимущества международной торговли агропродовольственными товарами.

Практическая значимость результатов исследования. Полученные результаты исследования дают возможность оценить современное состояние рыночной торговли сельскохозяйственной продукцией, ее экспортный потенциал, имеющиеся конкурентные преимущества, упущенные возможности и обосновать направления улучшения экспортных потенциальных возможностей Украины на международном агропродовольственном рынке.

Ключевые слова: экспорт, аграрный сектор, компаративные преимущества, сельскохозяйственная продукция.

Karasova N.A. COMPARATIVE ADVANTAGES OF UKRAINE'S AGRICULTURE IN INTERNATIONAL TRADE

Purpose. The purpose of the study is to determine Ukraine's place in the global agro-food market, define the existing advantages in foreign trade areas and justify the directions for export efficiency of the agricultural sector of Ukraine based on the analysis of comparative advantages and export structure of the agricultural sector.

Methodology of research. In the course of investigations the methods of economics and statistics analysis are used for export potential and agricultural market outlets study; the methods of strategic analysis and forecasting are used to justify the directions of attainment of comparative advantages in trade. The cluster analysis method used in the investigation makes it possible to compare the economic indicators of many countries and to define Ukraine's place in the global agricultural exports. STATISTICA software package is used as a tool to perform cluster analysis and summarize ratios.

Findings. It is found that Ukraine which specializes in the sale of raw commodities has a significant agricultural and export potential and performs one of the major budget revenue generating functions, however it does not use dynamic factors of competitive struggle for marketing outlets and as a result it is on the periphery of global agricultural markets. It is determined that high commodity concentration makes the efficiency of export activity totally dependent on foreign commodity market conditions. In terms of production and per caput products export it is defined that the Ukrainian agricultural sector tends to be among the leaders of its country group, but the commodity composition quality reduces overall exports efficiency. During the economic analysis it is found that at the present stage Ukraine has comparative advantages in the corn and grain processing market, vegetable fats, honey, nuts and sugar trade. At the same time, the necessity is justified for production volume increasing and quality improving of those goods where Ukraine has no comparative advantages in trade – milk and dairy products, eggs, poultry, cattle, pork, fruits and vegetables.

Originality. By means of cluster analysis method the place of Ukraine in the global agricultural exports is defined, the exports "commodity core" is determined and the comparative advantages of global agri-food trade are justified.

Practical value. The results obtained give an opportunity to assess the current state of the agricultural market

trade, its export potential, existing competitive advantages and wasted opportunities and to justify the areas for improvement of Ukraine's export opportunities in the global agricultural market.

Key words: export, agricultural sector, comparative advantages, agricultural products.

Маркова Є.Ю. ЛОГІСТИЧНЕ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-СТРУКТУРАМИ РИБОГОСПОДАРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ В КОНКУРЕНТНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Мета. Метою дослідження є обґрунтування теоретичних засад логістичного управління бізнес-структурами рибогосподарського комплексу та розробка рекомендацій методологічного та практичного спрямування для досягнення сталих конкурентних позицій рибних підприємств.

Методика дослідження. В процесі дослідження використано методи, зумовлені метою та завданнями. Зокрема, застосовано методи соціальної статистики та соціально-економічного аналізу - при визначенні основних соціальних напрямів розвитку рибогосподарського комплексу України і галузі морського промислового рибальства в довгостроковій перспективі; для оцінки та визначення найбільш рентабельного напрямку діяльності використано метод порівняння (показників рентабельності окремих видів продукції рибництва) та для визначення перспектив розвитку основних напрямків аквакультури використано метод економічного прогнозування (чистої приведенної вартості по роках).

Результати дослідження. Запропоновані шляхи розвитку макрологістичного регулювання ринку рибних товарів на основі задоволення попиту різних регіонів України та світового ринку через єдину логістичну координаційну систему оптової торгівлі рибопродукції. Встановлено, що така система повинна сприяти стимулюванню вітчизняного виробництва рибної продукції та збалансованості її експорту й імпорту на основі формування взаємної зацікавленості виробників і оптових покупців (українських і зарубіжних) шляхом встановлення логістично-орієнтованих зв'язків між ними. Виявлено, що основними соціальними результатами від реалізації намічених напрямів розвитку рибогосподарського комплексу України і галузі морського промислового рибальства в довгостроковій перспективі є: збереження діючих робочих місць, в першу чергу, для кваліфікованих працівників плавкладу і збільшення зайнятості на берегових виробництвах; поліпшення житлових і культурно-побутових умов працівників підприємств рибогосподарського комплексу; поліпшення постачання рибними товарами населення країни.

Наукова новизна результатів дослідження. Запропоновано розвиток нових форм інтеграції та логістичної координації бізнес-процесів, адекватних сучасним умовам, зокрема: логістично консолідуючі різні самостійні рибодобувні, рибопереробні, збутові, транспортні та інші організації, які забезпечать на логістичній основі підвищення ефективності взаємодії самих рибпромисловців і обслуговуючих їх структур, а також забезпечать більш високу конкурентоспроможність рибної продукції.

Практична значущість результатів дослідження. Запропоновані у статті заходи дозволять підвищити ефективність макрологістичного управління рибним господарством з метою більш раціональної експлуатації водних біоресурсів, а також дозволить на логістичній основі підвищити ефективність взаємодії самих рибпромисловців і обслуговуючих їх структур, а також забезпечити більш високу конкурентоспроможність рибної продукції.

Ключові слова: логістичне управління, рибна галузь, економіка підприємства, регіональна економіка, логістика, бізнес-структури.

Маркова Е.Е. ЛОГИСТИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ БИЗНЕС-СТРУКТУРАМИ РЫБОХОЗЯЙСТВЕННОГО КОМПЛЕКСА В КОНКУРЕНТНОЙ СРЕДЕ

Цель. Целью исследования является обоснование теоретических основ логистического управления бизнес-структурами рыбохозяйственного комплекса и разработка рекомендаций методологического и практического направления для достижения устойчивых конкурентных позиций рыбных предприятий.

Методика исследования. В процессе исследования использованы методы, обусловленные целями и задачами. В частности, применены методы социальной статистики и социально-экономического анализа - при определении основных социальных направлений развития рыбохозяйственного комплекса Украины и области морского промышленного рыболовства в долгосрочной перспективе; для оценки и определения наиболее рентабельного направления деятельности использован метод сравнения (показателей рентабельности отдельных видов продукции рыбоводства) и для определения перспектив развития основных направлений аквакультуры использован метод экономического прогнозирования (чистой приведенной стоимости по годам).

Результаты исследования. Предложены пути развития макрологистического регулирования рынка рыбных товаров на основе удовлетворения спроса различных регионов Украины и мирового рынка через единую логистическую координационную систему оптовой торговли рибопродукции. Установлено, что такая система должна способствовать стимулированию отечественного производства рыбной продукции и сбалансированности ее экспорта и импорта на основе формирования взаимной заинтересованности производителей и оптовых покупателей (украинских и зарубежных) путем установления логистически-ориентированных связей между ними. Выведено, что основными социальными результатами от реализации намеченных направлений развития рыбохозяйственного комплекса Украины и области морского промышленного рыболовства в долгосрочной перспективе являются: сохранение действующих рабочих мест, в первую очередь, для квалифицированных работников плавсостава и увеличение занятости на береговых производствах; улучшение жилищных и культурно-бытовых условий работников предприятий рыбохозяйственного комплекса; улучшение снабжения рыбными товарами населения страны.

Научная новизна результатов исследования. Предложено развитие новых форм интеграции и логистической координации бизнес-процессов, адекватных современным условиям, в частности: логистически

консолидирующие различные самостоятельные рыбодобывающие, рыбоперерабатывающие, сбытовые, транспортные и другие организации, которые обеспечат на логистической основе повышения эффективности взаимодействия самых рыбопромышленников и обслуживающих их структур, а также обеспечат более высокую конкурентоспособность рыбной продукции.

Практическая значимость результатов исследования. Предложенные в статье меры позволят повысить эффективность макрологистического управления рыбным хозяйством в целях более рациональной эксплуатации водных биоресурсов, а также позволит на логистической основе повысить эффективность взаимодействия самых рыбопромышленников и обслуживающих их структур, а также обеспечить более высокую конкурентоспособность рыбной продукции.

Ключевые слова: логистическое управление, рыбная отрасль, экономика предприятия, региональная экономика, логистика, бизнес-структуры.

Markova Ye.Yu. LOGISTIC MANAGEMENT OF BUSINESS STRUCTURES OF FISHERY COMPLEX IN A COMPETITIVE ENVIRONMENT

Purpose. The aim of the article is to substantiate theoretical principles of logistics management of businesses structures of fishery complex and development of recommendations of methodological and practical orientation to achieve sustainable competitive position of fishery enterprises.

Methodology of research. Methods caused by the purpose and objectives were used in the research process. In particular, the method of social statistics and social and economic analysis – when determining the basic social trends for the development of fishery complex in Ukraine and the industry of maritime commercial fishing in the long term; the method of comparison was used to evaluate and determine the most profitable direction of the activity (indicators for profitability of particular types of products of fish culture) and the method of economic forecasting was used to determine the prospects for the development of major aquaculture areas (net present value by years).

Findings. The ways for the development of macro-logistical regulating of the market of fish products on the basis of meeting the demand from different regions of Ukraine and the world market through a single logistical coordination system of wholesale fishing were proposed in the article. It was established that such a system should contribute to stimulate of domestic production of fish products and the balance of its exports and imports on the basis of the formation of mutual interest of producers and wholesalers (Ukrainian and foreign) by establishing logistical and oriented relations between them.

It was found that the main social results from the implementation of the planned areas of the development of fishery complex in Ukraine and industrial maritime fisheries in the long term are: preserving existing jobs, especially for skilled workers of seafarers and increase employment on shore industries; improvement of living and cultural conditions of employees of enterprises fisheries sector; improve the supply of fish products for population of the country.

Originality. The development of new forms of integration and logistics coordination of business processes, adequate to modern conditions including: logistics consolidating various separate fishing fish processing, marketing, transportation and other organizations that provide to increase the effectiveness of interaction between fish industrialists and serving their structures on the logistics base and ensure greater competitiveness of fish products.

Practical value. Proposed measures in the article will improve the effectiveness of macro-logistics management of fish farming to a more rational exploitation of aquatic biological resources and allow to increasing the effectiveness of interaction of fish industrialists on the logistics base and serving their structures, and providing greater competitiveness of fish products.

Key words: logistics management, fishing industry, economy of the enterprise, regional economics, logistics, business structures.

Бабовал Н.Р. ОСВІТНІ ВИМІРЮВАННЯ В КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Мета. Дослідження теоретичних положень і практичних рекомендацій щодо освітніх вимірювань. Охарактеризувати сутність та зміст освітніх вимірювань, які виступають ефективним засобом підвищення якості освіти в Україні; розглянути компоненти та інструменти процесу вимірювання в освіті; визначити фактори, які впливають на результати вимірювань.

Методика дослідження. Для досягнення поставленої мети і вирішення окреслених завдань у нашій розвідці використано загальнонаукові та специфічні методи, методичні прийоми та інструменти дослідження, зокрема: аналізу і синтезу (трактування економічної сутності категорій «вимірювання», «оцінювання»; характеристика основних етапів проведення освітніх вимірювань в контексті поліпшення якості освіти; метод причинно-наслідкового зв'язку (виявлення чинників впливу на процес оцінювання); метод емпіричного дослідження (використання тестів, які виступають інструментом вимірювання).

Результати дослідження. Визначено, що освітні вимірювання виступають тим інструментарієм, який дає змогу оцінити рівень знань, умінь, компетенції кожної особи. Вони, як вищий прояв оцінювання, мають посісти відповідне місце в системі моніторингу якості освіти у навчальних закладах усіх рівнів.

Обґрунтовано, що саме освітні вимірювання складають основу науково-педагогічного процесу отримання найбільш об'єктивних як кількісних, так і якісних оцінок при діагностиці навчального процесу.

Доведено, що роль вимірювального пристрою в педагогічних вимірюваннях найчастіше виконують тести.

Запропоновано те, що найбільш ефективним має бути застосування в навчальному процесі системи тестів не лише як засобу діагностики і контролю навчальних досягнень здобувачів освіти, а і як засобу навчання. Необхідно вміло використовувати як навчальну, так і розвивальну та мотиваційну функції тестового контролю. Такий системний підхід повинен забезпечити підвищення якості навчального процесу на всіх його етапах.

Наукова новизна результатів дослідження полягає в поглибленні теоретико-методичних положень і обґрунтуванні практичних рекомендацій щодо освітніх вимірювань в контексті підвищення якості освіти в Україні.

Практична значущість результатів дослідження полягає у використанні практичних рекомендацій при здійсненні освітніх вимірювань, які дають змогу оцінити рівень знань, умінь, компетенції кожного студента вищого навчального закладу, учня середньої школи та слухачів.

Ключові слова: якість освіти, освітні вимірювання, методи та інструменти вимірювання, навчальний процес, модернізація освіти.

Бабовал Н.Р. ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ИЗМЕРЕНИЯ В КОНТЕКСТЕ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ В УКРАИНЕ

Цель. Исследование теоретических положений и практических рекомендаций относительно образовательных измерений. Охарактеризовать сущность и содержание образовательных измерений, выступающих эффективным средством повышения качества образования в Украине; рассмотреть компоненты и инструменты процесса измерения в образовании; определить факторы, влияющие на результаты измерений.

Методика исследования. Для достижения поставленной цели и решения определенных задач в нашем исследовании использованы общенаучные и специфические методы, методические приемы и инструменты исследования, в частности: анализа и синтеза (трактовка економічної сутності категорій «вимірювання», «оцінка»; характеристика основных этапов проведения образовательных измерений в контексте улучшения качества образования, метод причинно-следственной связи (выявление факторов влияния на процесс оценки); метод эмпирического исследования (использование тестов, которые выступают инструментом измерения).

Результаты исследования. Определено, что образовательные измерения выступают тем инструментарием, который позволяет оценить уровень знаний, умений, компетенции каждого человека. Они, как высшее проявление оценки, должны занять соответствующее место в системе мониторинга качества образования в учебных заведениях всех уровней. Обосновано, что именно образовательные измерения составляют основу научно-педагогического процесса получения наиболее объективных как количественных, так и качественных оценок при диагностике учебного процесса. Доказано, что роль измерительного устройства в педагогических измерениях чаще всего выполняют тесты.

Предложено то, что наиболее эффективным должно быть применение в учебном процессе системы тестов не только как средства диагностики и контроля знаний соискателей образования, но и как средства обучения. Необходимо умело использовать как учебную, так и развивающую и мотивационную функции тестового контроля. Такой системный подход должен обеспечить повышение качества учебного процесса на всех его этапах.

Научная новизна результатов исследования заключается в развитии теоретико-методических положений и обосновании практических рекомендаций относительно образовательных измерений в контексте повышения качества образования в Украине.

Практическая значимость результатов исследования заключается в использовании практических рекомендаций при осуществлении образовательных измерений, которые позволяют оценить уровень знаний, умений, компетенции каждого студента высшего учебного заведения, ученика средней школы и слушателей.

Ключевые слова: качество образования, образовательные измерения, методы и инструменты измерения, учебный процесс, модернизация образования.

Baboval N.R. EDUCATIONAL MEASUREMENTS IN THE CONTEXT OF IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION IN UKRAINE

Purpose. The aim of the article is to study theoretical concepts and practical recommendations on educational measurement, describe the essence and content of educational measurement, which serve an effective means of improving the quality of education in Ukraine; consider tools and components of the measurement process in education; identify factors affecting measurement results.

Methodology of research. General scientific and specific methods, teaching methods and research tools were used for achievement of this purpose and solving of outlined tasks in our exploration, including: analysis and synthesis (interpretation of the economic essence of categories "measurement", "assessment", characteristic of the main stages of educational measurement in the context of improving the quality of education, the method of causation relationship (identifying factors of influencing the evaluation process), empirical research method (using tests that are the instrument of measurement).

Findings. It was determined that the educational of measurements are the same tools that allow you to assess the level of knowledge, skills and competence of each individual. These measurements are the highest expression of evaluation should take appropriate place in the system of monitoring of the quality of education in educational institutions of all levels. It was substantiated that these educational measurements are the basis of scientific and pedagogical process for getting the most objective both quantitative and qualitative assessments in the diagnosis of educational process. It was proved that frequently tests performed the role of measuring device in pedagogical measurements. It was proposed that using of the system of tests in the educational process, not only as a means of diagnosing and monitoring educational achievements of seekers, but also as a means of learning, should be the most effective. It is necessary to use skilfully as educational and developmental and motivational function of test control. This systematic approach should provide improving the quality of the educational process at all its stages.

Originality. Scientific novelty of the research results lies in deepening the theoretical and methodological provisions and substantiation practical recommendations on educational measurement in the context of improving the quality of education in Ukraine.

Practical value. The practical significance of the research results is to use practical recommendations for the implementation of educational measurement, which enable to assess the level of knowledge, skills, competencies of each student of higher educational institution, pupils of secondary school and listeners.

Key words: quality of education, educational measurement, methods and measuring tools, educational process, modernization of education.

Ганжа Б.О. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ МАСШТАБІВ НЕФОРМАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Мета дослідження - розробка теоретичних, методичних положень щодо визначення масштабів неформального сектору економіки в Україні.

Методика дослідження. В процесі дослідження використано: метод логічного підходу – при обґрунтуванні алгоритму дослідження неформального сектору економіки; систему статистичних, економіко-статистичних і економіко-математичних методів – при визначенні динаміки частки тіньової економіки в Україні; при дослідженні масштабів неформального сектору економіки. На основі аналізу вже існуючих методів дослідження рівня тінізації економічних відносин в Україні пропонується здійснювати оцінку масштабів неформального сектору економіки в Україні шляхом поєднання методу тіньової зайнятості та методу доходів, отриманих у неформальному секторі економіки.

Результати дослідження. З'ясовано суть, характерні риси, відмінності, переваги та недоліки різних методів та підходів до оцінки масштабів тіньової економіки, неформального сектору. Враховуючи, що учасники тіньових економічних відносин не оприлюднюють результатів своєї діяльності, запропоновано для об'єктивної оцінки масштабів тіньової економіки, використовувати поєднання прямих і непрямих методів оцінювання.

Проведено порівняльний аналіз діючих в Україні методів визначення рівня тіньової економіки (фінансовий, електричний, метод "витрати населення - роздрібна торгівля"), які призначені переважно для визначення обсягу прихованого виробництва. Виявлено, що у зв'язку з віртуалізацією економічних відносин в Україні, перенесенням значних обсягів капіталу із сфери виробництва у торгівлю та сферу послуг відбулося відповідне зміщення і тіньової економіки та неформального сектору, що і зумовлює коригування діючих методів та методик визначення масштабів тіньової, неформальної економіки.

Наукова новизна результатів дослідження. Удосконалено методичний підхід до оцінки масштабів неформального сектору економіки, що, на відміну від наявного, дозволив систематизувати показники комплексу діагностики рівня неформального сектору економіки на основі методу доходів відповідно до розробленого алгоритму.

Практична значущість результатів дослідження. Використання запропонованих методичних підходів дозволяє приймати обґрунтовані рішення щодо процесу детінізації в Україні.

Ключові слова: неформальний сектор економіки, детінізація економічних процесів, методика оцінки неформального сектору економіки, ризики існування неформального сектору економіки.

Ганжа Б.А. МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОПРЕДЕЛЕНИЮ МАСШТАБОВ НЕФОРМАЛЬНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ В УКРАИНЕ

Цель исследования – разработка теоретических, методических положений по определению масштабов неформального сектора экономики в Украине.

Методика исследования. В процессе исследования использованы: метод логического подхода – при обосновании алгоритма исследования неформального сектора экономики; систему статистических, экономико-статистических и экономико-математических методов - при определении динамики доли теневой экономики в Украине; при исследовании масштабов неформального сектора экономики. На основе анализа существующих методов исследования уровня тенизации экономических отношений в Украине предлагается осуществлять оценку масштабов неформального сектора экономики в Украине путем объединения метода теневой занятости и метода доходов, полученных в неформальном секторе экономики.

Результаты исследования. Выявлено суть, характерные черты, различия, преимущества и недостатки различных методов и подходов к оценке масштабов теневой экономики, неформального сектора. Учитывая, что участники теневых экономических отношений не обнародуют результаты своей деятельности, предложено для объективной оценки масштабов теневой экономики, использовать сочетание прямых и косвенных методов оценки.

Проведен сравнительный анализ действующих в Украине методов определения уровня теневой экономики (финансовый, электрический, метод "расходы населения – розничная торговля"), которые предназначены преимущественно для определения объема скрытого производства. Выявлено, что в связи с виртуализацией экономических отношений в Украине, переносом значительных объемов капитала из сферы производства в торговлю и сферу услуг произошло соответствующее смещение и теневой экономики и неформального сектора, что требует корректировки действующих методов и методик определения масштабов теневой, неформальной экономики.

Научная новизна результатов исследования. Усовершенствован методический подход к оценке масштабов неформального сектора экономики, что, в отличие от существующего, дает возможность систематизировать показатели диагностики уровня неформального сектора экономики на основе метода доходов в соответствии с разработанным алгоритмом.

Практическая значимость результатов исследования. Использование предложенных методических подходов позволяет принимать обоснованные решения о процессе детенизации в Украине.

Ключевые слова: неформальный сектор экономики, детенизация экономических процессов, методика оценки неформального сектора.

Ganzha B.O. METHODOICAL APPROACHES TO DETERMINATION THE SCALES OF INFORMAL SECTOR OF THE ECONOMY IN UKRAINE

Purpose. The aim of research is to develop theoretical and methodological provisions for determining the scales of the informal sector in Ukraine.

Methodology of research. In the process of research several methods have been used, in particular: the method of logical approach has been used to interpret the algorithm of studying the informal sector of economy; the system of statistic, economic and statistical and mathematical methods has been implemented to determine the dynamics of the shadow economy in Ukraine in the study of the informal economy. On the basis of the analysis of already existing methods of researching the level of shadow economic relations in Ukraine it is proposed to assess the scale of the informal sector in Ukraine by the combination of shadow employment and method of income received in the informal economy.

Findings. The essence, characteristics, differences, advantages and disadvantages of different methods and approaches directed at assessing the scale of the shadow economy, informal sectors have been explained. Taking into account the fact that the members of shadow economic relations do not publish the results of their operations it has been proposed to use direct and indirect methods of assessment to provide objective assessment of the shadow economy.

A comparative analysis of existing methods of determining the level of the shadow economy (financial, electric method "expenditure of the population – retail trade") in Ukraine, which are designed primarily to determine the amount of hidden production, has been made. It has been found that due to the virtualization of economic relations in Ukraine, the transfer of significant amounts of capital from the production to trade and services the appropriate displacement of the shadow economy and informal sector has taken place, which results in adjustment of the existing methods and methods of determining the scales of shadow, informal economy.

Originality. Has been improved methodical approach to assess the scale of the informal sector of the economy that, unlike the existing one, allowed to systematize the indexes of the diagnostic performance complex of the economy informal sector on the basis of methods of income according to the developed algorithm.

Practical value. Using a methodical approach allows to make up grounded decisions concerning the legalization process in Ukraine.

Key words: the informal sector of economy, legalization of economic processes, the method of estimating informal sector of economy, risks of the informal sector of economy existing.

Богославец Г.М., Трубей О.М. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ

Мета. Метою статті є визначення особливостей, сутнісних характеристик та проблем інноваційної діяльності в торгівлі, систематизація видів інновацій в даній галузі економіки та обґрунтування запровадження інновацій у сфері управління підприємствами торгівлі, зокрема на основі використання методів і технологій процесного підходу.

Методика дослідження. Під час дослідження використовувались загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема: методи теоретичного узагальнення – для дослідження теоретичних засад та сутності інноваційної діяльності в торгівлі; аналізу та порівняння – при вивченні інноваційної активності вітчизняних торговельних підприємств; прийомів групування і деталізації – для виокремлення та характеристики основних класифікаційних ознак інновацій в торгівлі; системного та комплексного підходу – для обґрунтування процесу запровадження інновацій у сфері управління підприємствами торгівлі.

Результати дослідження. Виявлено низький рівень інвестиційної активності вітчизняних підприємств торгівлі та окреслено основні проблеми, що гальмують нормальні процеси їх інноваційного розвитку. Визначено, що суттєвим джерелом інвестицій в Україні залишаються власні кошти підприємств, які вкрай недостатні і обмежують можливість здійсненні інноваційної діяльності. Уточнено основні види інновацій у торгівлі, подано їх характеристику. Обґрунтовано необхідність першочергового запровадження інновацій у сфері управління підприємствами торгівлі. Розроблено пропозиції щодо використання процесного управління на цих підприємствах.

Наукова новизна результатів дослідження полягає у визначенні теоретичних положень інноваційної діяльності в торгівлі та обґрунтуванні концепції запровадження інноваційної моделі управління підприємствами торгівлі на основі використання процесного підходу.

Практична значущість результатів дослідження. Отримані результати дослідження направлені на підвищення ефективності торговельного бізнесу та рівня конкурентоспроможності його суб'єктів на засадах запровадження управлінських інновацій, що базуються на принципах процесного підходу.

Ключові слова: інновації, інноваційна діяльність, торгівля, підприємство торгівлі, бізнес-процеси, управління, процесний підхід.

Богославец Г.Н., Трубей О.Н. ИННОВАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ ТОРГОВЛИ

Цель. Целью статьи является определение особенностей, сущностных характеристик и проблем инновационной деятельности в торговле, систематизация видов инноваций в данной области экономики и обоснование внедрения инноваций в сфере управления предприятиями торговли, в частности на основе использования методов и технологий процессного подхода.

Методика исследования. В ходе исследования использовались общенаучные и специальные методы, в частности: методы теоретического обобщения - для исследования теоретических основ и сущности инновационной деятельности в торговле; анализа и сравнения - при изучении инновационной активности торговых предприятий Украины; приемов группировки и детализации - для выделения и характеристики основных классификационных признаков инноваций в торговле; системного и комплексного подхода - для обоснования процесса внедрения инноваций в сфере управления предприятиями торговли.

Результаты. Выявлен низкий уровень инвестиционной активности отечественных предприятий торговли и обозначены основные проблемы, тормозящие нормальные процессы их инновационного развития. Определено, что существенным источником инвестиций в Украину остаются собственные средства предприятий, которые

крайне недостаточны и ограничивают возможности осуществления инновационной деятельности. Уточнены основные виды инноваций в торговле, представлена их характеристика. Обоснована необходимость первоочередного внедрения инноваций в сфере управления предприятиями торговли. Разработаны предложения по использованию методов и технологий процессного управления на этих предприятиях и отдельных их подразделениях.

Научная новизна результатов исследования заключается в определении теоретических положений инновационной деятельности в торговле и обосновании концепции внедрения инновационной модели управления предприятиями торговли на основе использования процессного подхода.

Практическая значимость результатов исследования. Полученные результаты исследования направлены на повышение эффективности торгового бизнеса и уровня конкурентоспособности его субъектов на основах внедрения управленческих инноваций, которые базируются на принципах процессного подхода.

Ключевые слова: инновации, инновационная деятельность, торговля, предприятие торговли, бизнес-процессы, управление, процессный подход.

Bogoslavets G.M., Trubey O.M. INNOVATIVE ACTIVITY OF TRADE ENTERPRISES

Purpose. The aim of the article is to determine the peculiarities, essential characteristics and problems of innovative activity in trade, systematization kinds of innovation in the industry of economy and substantiation of innovations implementation in the field of management by trade enterprises, in particular through the use of methods and technologies of process approach.

Methodology of research. The following general scientific and special methods of economic researches were used during the study, including: methods of theoretical generalization – to study theoretical principles and essence of innovative activity in trade; analysis and comparison – in the study of innovation activity of domestic trade enterprises; methods of grouping and detailing – for isolation and characteristics of the main classifications of innovations in trade; systemic and comprehensive approach – for substantiation the process of implementation of innovations in the field of management by trade enterprises.

Findings. A low level of investment activity of domestic trade enterprises was revealed and the main problems hindering the normal processes of their innovation development were outlined. It was determined that the companies' own funds remain a significant source of investments in Ukraine, which is extremely insufficient and limit the possibilities for the implementation of innovative activity.

The main types of innovations in trade were clarified, their characteristics was given. The necessity of primary implementation of innovations in the field of management by trade enterprises was substantiated. The proposals for the use of process management at these enterprises were developed.

Originality. Scientific innovation is to determine the theoretical propositions of innovative activity in trade and substantiation of the concept for introducing innovative management model by enterprises of trade on the basis of using the process approach.

Practical value. The obtained results of research are aimed at improving the efficiency of trading business and the level of competitiveness of its entities on the basis of introduction of administrative innovations based on the principles of process approach.

Key words: innovations, innovative activity, trade, enterprise of trade, business processes, management, process approach.

Николук О.М. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЯК НАПРЯМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Мета. Метою дослідження є обґрунтування особливостей управління ризиками сільськогосподарських підприємств у контексті забезпечення їх конкурентоспроможності. Завданнями дослідження визначено: 1) оцінка ролі управління ризиками у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства; 2) обґрунтування методики оцінювання ризиків підприємств агробізнесу; 3) розробка інструментарію управління основними ризиками виробників сільськогосподарської продукції.

Методика дослідження. У процесі дослідження використано такі наукові методи: абстрактно-логічний (для визначення ролі ризик-менеджменту в управлінні конкурентоспроможністю підприємства, систематизації інструментів управління ризиками сільськогосподарських підприємств); нормування, оптимізаційного моделювання, екстраполяції тренду (з метою оцінки господарських ризиків сільськогосподарських підприємств).

Результати дослідження. Ризики підприємства включають господарські та конкурентні ризики. Традиційні методи ризик-менеджменту доцільно використовувати відносно першого типу ризиків. Управління конкурентними ризиками здійснюється шляхом створення майбутніх конкурентних переваг. Ризик-менеджмент у сільськогосподарських підприємствах має охоплювати якісний аналіз, кількісну оцінку ризиків та розробку механізмів поведіння з ними. Мірою ризику визначено коефіцієнт, що враховує інтегральний показник несприятливих відхилень результативних показників діяльності підприємства, та вагомість ризику, яка визначається на основі оцінки потенційних втрат. До найбільш дієвих інструментів ризик-менеджменту у сільськогосподарських підприємствах віднесено диверсифікацію, оптимізацію виробничих процесів, страхування, інтеграцію, хеджування та фінансування ризику.

Наукова новизна результатів дослідження. Дістали подальшого розвитку теоретичні аспекти забезпечення конкурентоспроможності за рахунок організації ризик-менеджменту та систематизації інструментарію управління ризиками сільськогосподарських підприємств, а також методичні рекомендації щодо кількісного оцінювання господарських ризиків.

Практична значущість результатів дослідження полягає у можливості використання запропонованих

положень та рекомендацій сільськогосподарськими підприємствами.

Ключові слова: невизначеність, господарський ризик, конкурентний ризик, оцінка ризику, управління ризиками, ризик-менеджмент, сільськогосподарське підприємство.

Николюк О. Н. УПРАВЛЕНИЯ РИСКАМИ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Цель исследования. Целью исследования является обоснование особенностей управления рисками сельскохозяйственных предприятий в контексте обеспечения их конкурентоспособности. Задачами исследования определены: 1) оценка роли управления рисками в обеспечении конкурентоспособности предприятия; 2) обоснование методики оценки рисков предприятий агробизнеса; 3) разработка инструментария управления основными рисками производителей сельскохозяйственной продукции.

Методика исследования. В процессе исследования использованы следующие научные методы: абстрактно-логический (для определения роли риск-менеджмента в управлении конкурентоспособностью предприятия, систематизации инструментов управления рисками сельскохозяйственных предприятий); нормирования, оптимизационного моделирования, экстраполяции тренда (с целью оценки хозяйственных рисков сельскохозяйственных предприятий).

Результаты исследования. Риски предприятия включают хозяйственные и конкурентные риски. Традиционные методы риск-менеджмента целесообразно использовать относительно первого типа рисков. Управление конкурентными рисками осуществляется путем создания будущих конкурентных преимуществ. Риск-менеджмент в сельскохозяйственных предприятиях должен включать качественный анализ, количественную оценку рисков и разработку механизмов обращения с ними. Мера риска определена как коэффициент, учитывающий интегральный показатель неблагоприятных отклонений результативных показателей деятельности предприятия, и весомость риска, которая определяется на основе оценки потенциальных потерь. К наиболее действенным инструментам риск-менеджмента в сельскохозяйственных предприятиях отнесено диверсификацию, оптимизацию производственных процессов, страхование, интеграцию, хеджирование и финансирование риска.

Научная новизна результатов исследования. Получили дальнейшее развитие теоретические аспекты обеспечения конкурентоспособности за счет организации риск-менеджмента и систематизации инструментария управления рисками сельскохозяйственных предприятий, а также методические рекомендации по количественной оценке хозяйственных рисков.

Практическая значимость результатов исследования заключается в возможности использования предложенных положений и рекомендаций сельскохозяйственными предприятиями.

Ключевые слова: неопределенность, хозяйственный риск, конкурентный риск, оценка риска, управление рисками, риск-менеджмент, сельскохозяйственное предприятие.

Nykoluyuk O.M. EVALUATION OF USAGE THE AGRICULTURAL ENTITIES' COMPETITIVE POTENTIAL

Purpose. The research purpose is to substantiate the characteristics of risk-management in agricultural enterprises in the context of their competitiveness. The objectives of research are: 1) identification the role of risk-management in ensuring the enterprises competitiveness; 2) substantiation the assessment methods of agribusiness enterprises' risk; 3) development the risk-management instruments of agricultural producers.

Methodology of research. In research the authors used the following scientific methods: abstract and logic (to identified the role of risk-management in the management of enterprise competitiveness; to systemize the instruments of risk-management in agricultural enterprises); methods of standardization, optimization modeling, extrapolation of the trend (to assess the economic risks of the agricultural enterprises).

Findings. The enterprise risks include economic and competitive risks. The traditional methods of risk-management should be used for management of the first type of risk. Managing the competitive risks is provided by creating future competitive advantages. Risk management in agricultural enterprises should include qualitative analysis, quantitative assessment of risks and development the mechanisms of management them. Risk measure is defined as the ratio that takes into account the integral index of unfavorable deviations of the economic indexes of the enterprise, and the weight of the risk, which is determined on the bases of assessment of potential losses. The most effective instrument of risk-management in the agricultural enterprises includes diversification, optimization of production processes, insurance, integration, hedging and risk financing.

Originality. The authors developed the theoretical aspects of ensuring the competitiveness by organization of risk-management and systemizing the instruments of risk-management in agricultural enterprises, as well as they developed the method of quantitative assessment of economic risks.

The practical value of the results concerns the opportunity to use the proposed the recommendations by agricultural enterprises

Key words: uncertainty, economic risk, competitive risk, risk assessment, risk-management, agricultural enterprise.

Рудич О.О., Герасименко І.О., Ткаченко К.В. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЇ «СТІЙКОСТІ» СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Мета. Метою дослідження є розробка теоретичних, методологічних положень щодо трактування сутності «стійкості» сільськогосподарських підприємств.

Методика дослідження. Під час проведення дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи економічних досліджень, зокрема: системний підхід – при вивченні зв'язків між явищами і процесами в системі забезпечення економічної стійкості підприємств; діалектичний та абстрактно-логічний – при проведенні теоретичних узагальнень, формуванні висновків; метод експертних оцінок – при визначенні основних чинників, які

впливають на забезпечення економічної стійкості за складовими її забезпечення.

Результати дослідження. Здійснено узагальнення підходів економічної теорії до розуміння поняття «стійкості». Обґрунтовано, що під стійкістю сільськогосподарського підприємства слід розуміти здатність підприємства забезпечувати гнучке пристосування до змін внутрішнього та зовнішнього середовища, забезпечуючи позитивну динаміку показників виробничо-фінансової діяльності, зберігати динамічну рівновагу шляхом раціонального поєднання складових ресурсного потенціалу.

Встановлено, що дієвим інструментом забезпечення стійкості підприємств є цілеспрямований вплив на відповідні чинники, що дозволить сформувати такий механізм управління, який стане передумовою ефективності діяльності та підвищить потенціал самоорганізації підприємства.

Наукова новизна результатів дослідження. Запропоновано підхід щодо трактування поняття «стійкість», як здатність соціально-економічної системи зберегти під впливом збурюючих факторів зовнішнього та внутрішнього середовища рівноважне статистичне та динамічне, збалансований стан усіх підсистем у ході функціонування.

Практична значущість результатів дослідження. Отримані результати дослідження сприяють забезпеченню стійкості підприємств, формують механізм ефективного управління їх діяльністю, підвищують потенціал стійкості і самоорганізації підприємств.

Ключові слова: стійкість, економічна система, сільськогосподарське підприємство, виробництво.

Rudych O.A., Herasymenko I.A., Tkachenko K.V. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ТРАКТОВКЕ СУЩНОСТИ КАТЕГОРИИ «УСТОЙЧИВОСТЬ» СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Цель. Целью исследования является разработка теоретических, методологических положений относительно трактовки сущности «стойкость» сельскохозяйственных предприятий.

Методика исследования. При проведении исследования использованы общенаучные и специальные методы экономических исследований, в частности: системный подход – при изучении связей между явлениями и процессами в системе обеспечения экономической устойчивости предприятий; диалектический и абстрактно-логический – при проведении теоретических обобщений, формировании выводов; метод экспертных оценок – при определении основных факторов, влияющих на обеспечение экономической устойчивости по составляющим ее обеспечения.

Результаты исследования. Осуществлено обобщение подходов экономической теории к пониманию понятия «устойчивости». Обосновано, что под устойчивостью сельскохозяйственного предприятия следует понимать способность предприятия обеспечивать гибкое приспособление к изменениям внутренней и внешней среды, обеспечивая положительную динамику показателей производственно-финансовой деятельности, сохранять динамическое равновесие путем рационального сочетания составляющих ресурсного потенциала.

Установлено, что действенным инструментом обеспечения устойчивости предприятий является целенаправленное воздействие на соответствующие факторы, что позволит сформировать такой механизм управления, который станет предпосылкой эффективности деятельности и повысит потенциал самоорганизации предприятия.

Научная новизна результатов исследования. Предложен подход к трактовке понятия «устойчивость», как способность социально-экономической системы сохранить под влиянием возмущающих факторов внешней и внутренней среды равновесное статистическое и динамическое, сбалансированное состояние всех подсистем в ходе функционирования.

Практическая значимость результатов исследования. Полученные результаты исследования способствуют обеспечению устойчивости предприятий, формирующих механизм эффективного управления их деятельностью, повышают потенциал устойчивости и самоорганизации предприятий.

Ключевые слова: устойчивость, экономическая система, сельскохозяйственное предприятие, производство.

Rudych O.O., Herasymenko I.O., Tkachenko K.V. THEORETICAL APPROACHES TO THE INTERPRETATION OF THE ESSENCE OF THE CATEGORY “STABILITY” OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

Purpose. The aim of the article is the development of theoretical, methodological provisions on the interpretation of the essence “sustainability” of agricultural enterprises.

Methodology of research. The following general scientific and special methods of economic researches were used during the study, including: the system approach – during the study of relationships between phenomena and processes in the system of insuring economic viability of enterprises; dialectical, abstract and logical – in conducting theoretical generalizations, forming conclusions; the method of expert evaluations – in determining the main factors affecting the provision of economic stability by components of its providing.

Findings. Generalization of approaches of economic theory to understanding the concept “sustainability” is carried out. It was substantiated that stability of agricultural enterprises is the company's ability to provide flexible adaptation to changes of internal and external environment, ensuring positive dynamics of industrial and financial activity, maintain a dynamic balance by combining components of sustainable resource potential.

It was established that an effective instrument for ensuring the sustainability of enterprises have meaningful impact on the relevant factors that will form such management mechanism, which will be a prerequisite for efficiency and enhance the potential of self-organization of enterprises.

Originality. The approach to the interpretation of the concept “sustainability” was proposed as the ability of social and economic system to keep under the influence of disturbing factors of external and internal environment equilibrium statistical and dynamic, balanced state of all subsystems during functioning.

Practical value. The obtained results of research help to ensure the stability of enterprises, form the mechanism for effective manage of their activity and increase the potential for sustainability and self-organization of enterprises.

Key words: stability, economic system, agricultural enterprise, manufacture.

Захарченко В.І., Балахонова О.В. ОБҐРУНТУВАННЯ ПОБУДОВИ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ

Мета. Метою статті є сформулювати принципи механізму перспективного управління інноваційним розвитком регіону. Формулювання принципів управління процесами інвестування в основний капітал та нововведення господарюючих суб'єктів регіону має враховувати оптимізацію розподілу фінансових коштів в інноваційні проекти; обґрунтованість і порівнянність прогнозу економічної, фінансової і соціальної результативності, ефективність вкладень фінансових коштів в основний капітал і нововведення для підвищення конкурентоспроможності регіональних господарств.

Методика дослідження. В основу дослідження покладено системно-аналітичний підхід до вивчення економічних явищ та процесів, відповідно до якого виконано теоретичне узагальнення наукових концепцій, розробок вітчизняних і зарубіжних вчених, присвячених дослідженню побудови механізму управління інноваційним розвитком регіону.

Для вирішення визначених завдань використовувались такі методи: метод комплексного системного аналізу економічних явищ – для повної та адекватної оцінки досліджуваних явищ (при формуванні понятійного апарату дослідження); метод асоціацій та аналогій (для угруповання підприємств за напрямками інноваційного розвитку); методи статистичного аналізу (для аналізу територіального комплексу фірм); прогностичний метод – для підготовки висновків щодо можливості застосування теоретичного досвіду управління інноваційним розвитком регіону.

Результати дослідження. Визначено, що формування і дотримання принципів у процесі створення і функціонування механізму стратегічного управління проектом інвестування повинні відповідати функціональному призначенню стратегічного управління.

Встановлено, що стратегічне управління полягає в протидії усім негативним чинникам макро-, мікросередовища з метою досягнення економічної, фінансової та іншої результативності проектного інвестування в середньо-, довгостроковому періоді часу, а також посилення впливу позитивних тенденцій, розвинених в зовнішньому і внутрішньому середовищі.

Обґрунтовано, що основною метою стратегічного управління є орієнтація на отримання найбільших результатів і ефективності процесу інвестування в основний капітал, створення і впровадження в промислове виробництво нововведень.

Наукова новизна результатів дослідження. Основний науковий результат полягає у подальшому розвитку теоретичних і методичних положень щодо пошуку нових підходів, які розкривають можливості механізму управління інноваційним розвитком регіону.

Практична значущість результатів дослідження. Формування та виконання принципів в процесі побудови і функціонування механізму стратегічного управління інноваціями будуть відповідати функціональному визначенню стратегічного управління, що стосується як у протидії всім негативним явищам факторів макро-, мікросередовищ, так і у посиленні впливу позитивних тенденцій, які розвиваються у зовнішньому та внутрішньому середовищі регіону.

Ключові слова: регіон, інноваційний розвиток, механізм, перспективне управління, інвестування.

Захарченко В.І., Балахонова О.В. ОБОСНОВАНИЕ ПОСТРОЕНИЯ МЕХАНИЗМА УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМ РАЗВИТИЕМ РЕГИОНА

Цель. Целью статьи является сформировать принципы механизма перспективного управления инновационным развитием региона. Формулирование принципов управления процессами инвестирования в основной капитал и нововведения хозяйствующих субъектов региона должно учитывать оптимизацию распределения финансовых средств в инновационные проекты; обоснованность и сопоставимость прогнозной экономической, финансовой и социальной результативности, эффективности вложений финансовых средств в основной капитал и нововведения для повышения конкурентоспособности региональных хозяйств.

Методика исследования. В основу исследования положен системно-аналитический подход к изучению экономических явлений и процессов, в соответствии с которым выполнено теоретическое обобщение научных концепций, разработок отечественных и зарубежных ученых, посвященных исследованию построения механизма управления инновационным развитием региона.

Для решения определенных задач использовались следующие методы: метод комплексного системного анализа экономических явлений - для полной и адекватной оценки исследуемых явлений (при формировании понятийного аппарата исследования); метод ассоциаций и аналогий (для группировки предприятий по направлениям инновационного развития); методы статистического анализа (для анализа территориального комплекса фирм) прогностический метод - для подготовки выводов относительно возможности применения теоретического опыта управления инновационным развитием региона.

Результаты исследования. Определено, что формирование и соблюдение принципов в процессе создания и функционирования механизма стратегического управления проектом инвестированием должны соответствовать функциональному назначению стратегического управления.

Установлено, что стратегическое управление заключается в противодействии всем негативным факторам макро-, микросреды с целью достижения экономической, финансовой и другой результативности проектного инвестирования в средне- долгосрочном периоде времени, а также усиление влияния позитивных тенденций, развитых во внешнем и внутреннем среде.

Обосновано, что основной целью стратегического управления является ориентация на получение наибольших результатов и эффективности процесса инвестирования в основной капитал, создание и внедрение в промышленное производство нововведений.

Научная новизна результатов исследования. Основной научный результат заключается в дальнейшем развитии теоретических и методических положений по поиску новых подходов, раскрывающих возможности механизма управления инновационным развитием региона.

Практическая значимость результатов исследования. Формирование и выполнение принципов в процессе построения и функционирования механизма стратегического управления инновациями будут соответствовать функциональному определению стратегического управления, касается как в противодействии всем негативным явлениям факторов макро-, микросреды, так и в усилении влияния позитивных тенденций, которые развиваются во внешней и внутренней среде региона.

Ключевые слова: регион, инновационное развитие, механизм, перспективное управление, инвестирование.

Zakharchenko V.I., Balahonova O.V. GROUND OF CONSTRUCTION MECHANISM OF REGION MANAGEMENT INNOVATIVE DEVELOPMENT

Purpose. The aim of the paper is to generate long-term management mechanism principles of innovative development of the region. Formulation Process Management principles Investment in fixed capital, and innovation of business entities in the region should take into account the optimization of the allocation of funds in innovative projects; the validity and comparability of the forecast of economic, financial and social performance, the effectiveness of funds in fixed capital investment and innovation to enhance the competitiveness of regional economies.

Methodology of research. In basis of research the system-analytical going is fixed near the study of the economic phenomena and processes, in accordance with that theoretical generalization of scientific conceptions, developments of the home and foreign scientists sanctified to research of construction of mechanism of management innovative development of region is executed.

For the decision of specific tasks such methods were used: method of complex analysis of the systems of the economic phenomena - for the complete and adequate estimation of the investigated phenomena (at forming of concept vehicle of research); method of associations and analogies (for the groupment of enterprises after directions of innovative development); methods of statistical analysis (for the analysis of territorial complex of firms); forecast method - for preparation of conclusions in relation to possibility of application of theoretical experience of management innovative development of region.

Findings. It was determined that the formation of and compliance with the principles in the establishment and operation of the project investment mechanism of strategic management must conform to the functional purpose of strategic management.

It is established that strategic management is to counter all the negative macro factors, the microenvironment in order to achieve economic, financial and other impact of project investment in the medium to long-term period of time, as well as the growing influence of the positive trends, developed in the external and internal environment.

It is proved that the main purpose of strategic management is a focus on getting the best results and efficiency of process of investment in fixed assets, creation and introduction of innovations in industrial production.

Originality. A basic scientific result consists in further development of theoretical and methodical positions in relation to the search of new approaches that expose possibilities of mechanism of management innovative development of region.

Practical value. Forming and implementation of principles in the process of construction and functioning of mechanism of strategic management innovations must be answer functional determination of strategic management that touches both in counteraction to all negative phenomena of factors macro-, microenvironments, and in strengthening of influence of positive tendencies that develop in the external and internal environment of region.

Key words: region, innovation development, mechanism, perspective management, investment.

Омельяненко Л.І., Мединська О.Я., Кузишин Н.С. НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ СФЕРИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Мета. Провести аналіз діяльності регіональних наукових установ аграрного профілю та обґрунтувати їх роль у забезпеченні та розвитку основних засад ведення інноваційної діяльності сільськогосподарської галузі.

Методика дослідження. Відповідно до поставленої мети в процесі дослідження використовувалися загальні та спеціальні методи. Зокрема, загальнонауковий метод дослідження застосовано при вивченні ролі інновацій в розвитку сільського господарства; методи аналізу та синтезу; абстрактно-логічний – для формування завдань дослідження і формулювання висновків; економіко-статистичний – для оцінки стану інноваційної діяльності в аграрній сфері Тернопільської області. Інформаційною основою роботи є офіційні статистичні матеріали, матеріали Державної служби статистики України, дані звітності наукових установ України і Тернопільської області.

Результати дослідження. Встановлено, що, незважаючи на великий інноваційний потенціал аграрної науки, використовується він недостатньою мірою і щороку втрачається. Доведено, що необхідними умовами, які забезпечать удосконалення наукового забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору економіки є розробка та реалізація стратегії інноваційної діяльності, її інвестиційного й ресурсного забезпечення, а також інформування сільськогосподарських товаровиробників щодо нових розробок і використання інтелектуальної власності в аграрній сфері.

Наукова новизна результатів дослідження. Використано комплексний підхід до визначення ролі та перспектив діяльності регіональних науково-дослідних установ аграрного профілю у науковому забезпеченні інноваційного розвитку сільського господарства.

Практична значущість результатів дослідження. Отримані результати дослідження надають можливість

сформувати основні напрями подальшого удосконалення наукового забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору економіки на регіональному рівні.

Ключові слова: сільське господарство, інновації, інноваційно-інвестиційний розвиток, інноваційна економіка, регіони, наукові установи.

Омельяненко Л.И., Медынская О.Я., Кузышин Н.С. НАУЧНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ АГРАРНОЙ СФЕРЫ НА РЕГИОНАЛЬНОМ УРОВНЕ

Цель. Провести анализ деятельности региональных научных учреждений аграрного профиля и обосновать их роль в обеспечении и развитии основных принципов ведения инновационной деятельности сельскохозяйственной отрасли.

Методика исследования. В соответствии с поставленной целью в процессе исследования использовались общие и специальные методы. В частности, общенаучный метод исследования применен при изучении роли инноваций в развитии сельского хозяйства; методы анализа и синтеза; абстрактно-логический – для формирования задач исследования и формулировки выводов; экономико-статистический – для оценки состояния инновационной деятельности в аграрной сфере Тернопольской области. Информационной основой работы являются официальные статистические материалы, материалы Государственной службы статистики Украины, данные отчетности научных учреждений Украины и Тернопольской области.

Результаты исследования. Установлено, что, несмотря на большой инновационный потенциал аграрной науки, используется он в недостаточной степени и ежегодно теряется. Доказано, что необходимыми условиями, которые обеспечат усовершенствование научного обеспечения инновационного развития аграрного сектора экономики, является разработка и реализация стратегии инновационной деятельности, ее инвестиционного и ресурсного обеспечения, а также информирование сельскохозяйственных товаропроизводителей по новым разработкам и использование интеллектуальной собственности в аграрной сфере.

Научная новизна результатов исследования. Использован комплексный подход к определению роли и перспектив деятельности региональных научно-исследовательских учреждений аграрного профиля в научном обеспечении инновационного развития сельского хозяйства.

Практическая значимость результатов исследования. Полученные результаты исследования дают возможность сформировать основные направления дальнейшего совершенствования научного обеспечения инновационного развития аграрного сектора экономики на региональном уровне.

Ключевые слова: сельское хозяйство, инновации, инновационно-инвестиционное развитие, инновационная экономика, регионы, научные учреждения.

Omelianenko L.I., Medynska O.Ya., Kuzyshyn N.S. THE SCIENTIFIC SUPPORT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL AREAS AT THE REGIONAL LEVEL

Purpose. To analyze the activities of the regional scientific institutions of agrarian profile and justify their role in the provision and development of the basic principles of innovation agricultural sector.

Methodology of research. The general and special methods were used in the research process, according to the target. In particular, general and scientific methods of research were used in the study of the role of innovations in agricultural development; methods of analysis and synthesis, abstract-logical – to create targets of the study and formulation of conclusions; economical and statistical methods – to assess the status of innovation activity in agrarian sphere of Ternopil region. The information bases of the work are the official statistics, the materials of the State Statistics Service of Ukraine, the reporting data of scientific institutions of Ukraine and Ternopil region.

Findings. It was found that despite the great innovation potential of agricultural science, it used insufficiently and is lost annually. It is proved that the necessary conditions that will ensure the improvement of the scientific support of innovative development of the agricultural sector is to develop and implement the strategy of innovation, its investment and resource support, and informing agricultural producers on new developments and use of intellectual property in agriculture.

Originality. It has been applied the complex approach to the definition of the role and prospects of the activities of regional research agricultural institutions in the scientific support of innovative development of agriculture.

Practical value. The obtained results of the study provide an opportunity to form the basic directions of further improvement of scientific support for innovative development of the agricultural sector of the economy at the regional level.

Key words: agriculture, innovations, innovative investment development, innovation economy, regions, scientific institutions.

Буряк В.В. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО МІСТА

Мета. З'ясувати особливості стратегії розвитку, проаналізувати методичні підходи з метою визначення стратегії сталого розвитку промислового міста.

Методика дослідження. Дослідження методичних підходів до формування стратегії сталого розвитку базується на таких методах, як: загального та особливого – застосовано при виокремленні характерних особливостей стратегічного управління та планування; індукції та дедукції – при визначенні принципів побудови стратегії сталого розвитку.

Результати дослідження. Виявлено, що формування стратегії сталого розвитку промислового міста є вкрай необхідним задля досягнення гармонізованого, сталого розвитку суспільства, у якому добробут людей, навколишнє середовище, природні ресурси та людський капітал, втілений у досягненнях науки, освіти, проривних технологіях, високих моральних цінностях, є комплементарними, рівновеликими категоріями й такими, що

взаємно збагачують одна одну. Встановлено, що стратегічний підхід до сталого розвитку передбачає нові способи мислення та діяльності, що забезпечують перехід від розробки і виконання фіксованого плану, до створення оперативної системи, яка легко адаптується та постійно вдосконалюється. Визначено, що головними методологічними принципами формування стратегії сталого розвитку промислового міста є: збалансованість між економічною, екологічною та соціальною сферою; скоординованість діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій і громадян для розв'язання найважливіших проблем промислового міста.

Наукова новизна результатів дослідження. Використано комплексний підхід до формування стратегії сталого розвитку промислового міста. Визначено головні методологічні принципи формування стратегії сталого розвитку промислового міста: збалансованість між економічною, екологічною та соціальною сферою; скоординованість діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій і громадян

Практична значущість результатів дослідження. Розробка ефективної стратегії сталого розвитку промислового міста як складової здійснення загальнодержавної та регіональної стратегії країни відповідно до вимог сталого розвитку й обумовлюють позитивну динаміку екологічних, соціальних та економічних змін і максимальне використання національного потенціалу.

Втілення концепції сталого розвитку гарантуватиме поступове зростання добробуту нації, натомість вимагатиме напруженої роботи й консолідованих зусиль.

Ключові слова: гармонізація, добробут, екологія, концепція, місто, природно-ресурсний потенціал, сталий розвиток, стратегія.

Буряк В.В. МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ФОРМИРОВАНИЮ СТРАТЕГИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННОГО ГОРОДА

Цель. Выяснить особенности стратегии развития, проанализировать методические подходы с целью определения стратегии устойчивого развития промышленного города.

Методика исследования. Исследование методических подходов к формированию стратегии устойчивого развития базируется на таких методах, как: общего и особенного – применены при выделении характерных особенностей стратегического управления и планирования; индукции и дедукции – при определении принципов построения стратегии устойчивого развития.

Результаты исследования. Выявлено, что формирование стратегии устойчивого развития промышленного города является крайне необходимым для достижения гармонизированного, устойчивого развития общества, в котором благосостояние людей, окружающую среду, природные ресурсы и человеческий капитал, воплощенный в достижениях науки, образования, прорывных технологиях, высоких моральных ценностях, являются комплементарными, равновеликими категориями и взаимно обогащают друг друга.

Установлено, что стратегический подход к устойчивому развитию предусматривает новые способы мышления и деятельности, обеспечивающие переход от разработки и выполнения фиксированного плана, к созданию оперативной системы, которая легко адаптируется и постоянно совершенствуется. Определено, что главными методологическими принципами формирования стратегии устойчивого развития промышленного города являются: сбалансированность между экономической, экологической и социальной сферой; скоординированность деятельности органов исполнительной власти и органов местного самоуправления, предприятий, учреждений, организаций и граждан для решения важнейших проблем промышленного города.

Научная новизна результатов исследования. Использован комплексный подход к формированию стратегии устойчивого развития промышленного города. Определены главные методологические принципы формирования стратегии устойчивого развития промышленного города: сбалансированность между экономической, экологической и социальной сферой; скоординированность деятельности органов исполнительной власти и органов местного самоуправления, предприятий, учреждений, организаций и граждан

Практическая значимость результатов исследования. Разработка эффективной стратегии устойчивого развития промышленного города как составляющей осуществления общегосударственной и региональной стратегии страны в соответствии с требованиями устойчивого развития и обуславливают положительную динамику экологических, социальных и экономических изменений и максимальное использование национального потенциала.

Воплощение концепции устойчивого развития обеспечит постепенный рост благосостояния нации, зато потребует напряженной работы и консолидированных усилий.

Ключевые слова: гармонизация, благосостояние, экология, концепция, город, природно-ресурсный потенциал, устойчивое развитие, стратегия.

Buryak V.V. METHODOLOGICAL APPROACHES TO FORMATION OF STRATEGY OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL CITY

Purpose. To find out the specifics of the development strategy, to perform methodological approaches to determine the strategy of sustainable development of the industrial city.

Methods of research. The researching of methodological approaches to formation of strategy of sustainable development is based on such methods as: general and special – used when allocating the characteristic features of strategic management and planning; induction and deduction – when determining the principles of the sustainable development strategy.

Findings. It was founded that formation of the sustainable development strategy of the industrial city is essential to achieve balanced, sustainable development of the society in which the welfare of the people, the environment, natural resources and human capital, embodied in the achievements of science, education, breakthrough technologies, high moral values, are complementary, equal and mutually enrich each other.

It is established that a strategic approach to sustainable development involves new ways of thinking and activities,

ensuring the transition from development and implementation of a fixed plan, to the establishment of an operational system that is easily adaptable and constantly improving. It is determined that the main methodological principles of formation of strategy of sustainable development of the industrial city are: the balance between economic, environmental and social sphere; coordination of activities of Executive authorities and local self-government bodies, enterprises, institutions, organizations and citizens to address critical problems of the industrial city.

Originality. It is used an integrated approach to formation of strategy of sustainable development of the industrial city. We identified the main methodological principles of formation of strategy of sustainable development of industrial city: the balance between economic, environmental and social issues; coordination of activities of Executive authorities and local self-government bodies, enterprises, institutions, organizations and citizens

Practical value. Development of an effective strategies for sustainable of development of industrial city as part of the implementation of national and regional strategies of the country in accordance with the requirements of sustainable development and lead to positive dynamics of ecological, social and economic changes and maximum use of national capacities.

The embodiment of the concept of sustainable development will provide a gradual increase in the welfare of the nation, but it will require hard work and consolidated efforts.

Key words: harmonization, welfare, ecology, concept, urban, natural-resource potential, sustainable development, strategy.

Галаган Т.І. ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ РЕКУЛЬТИВАЦІЇ ПОРУШЕНИХ ЗЕМЕЛЬ

Мета. Метою даної статті є обґрунтування і розробка економічних механізмів управління якістю рекультивації порушених земель.

Методика дослідження. В процесі дослідження використано загальні та спеціальні методи, зокрема: монографічний, статистичний та аналітичний – при визначенні у гірничодобувній промисловості ситуації з використанням ґрунтів, які руйнуються і виносяться на поверхню розкритих порід; при обґрунтуванні необхідності обов'язкового проведення економіко-екологічної оцінки землі до її порушення і після відновлення порушеної території; при встановленні необхідності повернення відчужених під видобуток корисних копалин земель для використання їх у сільськогосподарському або лісовому виробництвах.

Результати дослідження. Встановлено, що у гірничодобувній промисловості ґрунти руйнуються і виносяться на поверхню розкритих порід, які утворюють природні та промислові комплекси, що не мають аналогів в природі. Визначено, що це *terra incognita* – невідома земля, яка потребує детального економіко-екологічного дослідження та визначення галузі її подальшого використання.

Виявлено, що в практиці сільськогосподарського виробництва використовуються не лише кращі (із насипним родючим шаром чорнозему), але і гірші за якісними показниками рекультивовані ділянки (без штучно нанесеного шару чорнозему), тому сучасність вимагає того, щоб порушена територія була відновленою для використання земель у сільськогосподарському або лісовому виробництвах.

Визначено, що використання рекультивованих земель в сільському або лісовому господарстві пов'язане з незмінністю їхнього місця розташування, що впливає не тільки на умови, напрямки і результати виробництва, але й на його розміщення, яка обумовлює спеціалізацію господарства. Тому для дбайливого використання земель, відчужених під видобуток корисних копалин і для повернення їх в якісному виді у подальше сільськогосподарське використання, треба обов'язково проводити економіко-екологічну оцінку землі до її порушення і після відновлення.

Наукова новизна результатів дослідження. Виявлено, що надзвичайно важливе значення має матеріальне стимулювання раціонального землекористування при відводі землі. Встановлено, що цей економічний механізм впливу на якість рекультиваційних робіт доцільно впроваджувати через систему плати за землю. При відводі земель гірничорудним комбінатам, вони повинні виплачувати компенсаційні суми за отримання певної площі угідь. Сума компенсації за землю залежить від якості проведення рекультиваційних робіт і величини збереження сільськогосподарського потенціалу.

Практична значущість результатів дослідження. Отримані результати дослідження підтверджують, при запропонованому підході гірничорудні підприємства будуть зацікавлені у збереженні і раціональному використанні маси родючого чорнозему та якісному виконанні рекультиваційних робіт, що сприятиме поліпшенню економіко-екологічного стану довкілля, вирівнюванню поверхні відвалів.

Ключові слова: порушені землі, рекультивація порушених земель, економічний механізм, управління якістю, компенсація за отриману землю.

Галаган Т.И. ЭКОНОМИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ УПРАВЛЕНИЯ КАЧЕСТВОМ РЕКУЛЬТИВАЦИИ НАРУШЕННЫХ ЗЕМЕЛЬ

Цель. Целью данной статьи является обоснование и разработка экономических механизмов управления качеством рекультивации нарушенных земель.

Методика исследования. В процессе исследования использованы общие и специальные методы, в частности: монографический, статистический и аналитический – при изучении в горнодобывающей промышленности ситуации с использованием почв, которые разрушаются и выносятся на поверхность вскрышных пород; при обосновании необходимости обязательного проведения экономико-экологической оценки земли до ее нарушения и после восстановления нарушенной территории; при установлении необходимости возврата отчужденных под добычу полезных ископаемых земель для использования их в сельскохозяйственном или лесном производствах.

Результаты исследования. Установлено, что в горнодобывающей промышленности почвы разрушаются и выносятся на поверхность вскрышных пород, которые образуют естественные и промышленные комплексы, не

імаючі аналоги в природі. Визначено, що це *terra incognita* – невідома земля, яка потребує детального економіко-екологічного дослідження і визначення області дальнішого використання.

Виявлено, що в практиці сільськогосподарського виробництва використовуються не тільки кращі (з насипним родючим шаром чорнозема), а й гірше за якісними показателями рекультивовані ділянки (без штучно нанесеного шару чорнозема), тому сучасність потребує того, щоб порушена територія була відновлена для використання земель в сільськогосподарському або лісовому виробництві.

Визначено, що використання рекультивованих земель в сільському або лісовому господарстві пов'язано з незмінністю їх місцезнаходження, що впливає не тільки на умови, напрямки і результати виробництва, а й на їх розміщення, яке обумовлює спеціалізацію господарства. Тому для обережного використання земель, відчужених під видобуток корисних копалин і для повернення їх в якісному вигляді в дальнішому сільськогосподарське використання, необхідно обов'язково проводити економіко-екологічну оцінку землі до її порушення і після відновлення.

Наукова новизна результатів дослідження. Виявлено, що надзвичайно важливе значення має матеріальне стимулювання раціонального землекористування при відводі землі. Встановлено, що цей економічний механізм впливу на якість рекультивационних робіт цілеспрямовано впроваджувати через систему плати за землю. При відводі земель гірнорудними компаніями, вони повинні виплачувати компенсаційні сумми за отримання визначеної площі угідь. Сума компенсації за землю залежить від якості проведення рекультивационних робіт і величини збереження сільськогосподарського потенціалу.

Практична значимість результатів дослідження. Отримані результати дослідження підтверджують, що запропонований підхід гірнорудні підприємства будуть зацікавлені в збереженні і раціональному використанні маси родючого чорнозема і якісному виконанні рекультивационних робіт, що сприятиме покращенню економіко-екологічного стану навколишнього середовища, вирівнюванню поверхні відвалів.

Ключові слова: порушені землі, рекультивация порушених земель, економічний механізм, управління якістю, компенсація за отриману землю.

Galagan T.I. ECONOMIC MECHANISM FOR QUALITY MANAGEMENT OF RECLAMATION OF DISTURBED LANDS

Purpose. The purpose of this article is to study and develop the quality of economic management mechanisms revegetation.

Methodology of research. The study used the general and special methods, such as: monographic, statistical and analytical - the study of the situation in the mining industry with the use of soil, which are destroyed and brought to the surface overburden; the justification of the need for mandatory economic and environmental assessment of the land prior to the violation and after the restoration of disturbed areas; in establishing the need for the return of alienated land extraction of minerals for use in the agricultural or forestry industries.

Findings. It was found that mining the soil break down and brought to the surface overburden, which form the natural and industrial complexes, which have no analogues in nature. It has been determined that this is terra incognita - unknown land, which requires detailed economic and environmental studies and to determine the further use.

It was revealed that in the practice of agricultural production are not only the best (with a bulk fertile layer of humus), but worse in quality reclaimed areas (without artificially caused humus layer), so that the present requires that the impaired area was restored for the use of land in agriculture or forestry industries.

It has been determined that the use of reclaimed land in the agricultural or forestry due to the constancy of their location, which affects not only the conditions, the direction and results of production, but also on its location, which makes the specialization of farms. Therefore, careful use of land alienated under the mining and to return them in the form of high-quality agricultural use in the future, it is necessary to carry out the economic and environmental assessment of the land prior to the violation and after the restoration.

Originality. It was found that it is extremely important material stimulation of rational land use when the land withdrawal. It was found that the economic mechanism of influence on the quality of remediation is expedient to introduce the system across the board for the land. Land acquisition mining plant, they must pay the compensatory amount for obtaining a certain land area. The amount of compensation for the land depends on the quality of the remediation and conservation of the value of agricultural potential.

Practical value. These findings confirm the proposed approach when mining companies are interested in the conservation and rational use of the mass of fertile black earth and qualitative performance of remediation that will help improve the economic and environmental state of the environment, surface leveling dumps.

Key words: disturbed land, reclamation of disturbed lands, economic mechanism, quality management, received compensation for the land.

Малевиц Н.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГАЛУЗІ ЕКОБЕЗПЕЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА

Мета. Метою дослідження є наукове обґрунтування методичних підходів до оцінки ефективності функціонування галузі екобезпечного землеробства в Україні з врахуванням еколого-економічних чинників впливу.

Методика дослідження. В результаті дослідження використано комплекс методів наукового пошуку: монографічний – під час опрацювання наукових публікацій з питань проведення оцінки ефективності функціонування галузі екобезпечного землеробства; аналізу та синтезу – для визначення регіонів, які потребують першочергового впровадження окремих ґрунтозахисних заходів; системно-структурний – при вивченні причинно-

наслідкових зв'язків між різними показниками, які включає в себе оцінка еколого-економічної ефективності екобезпечного землеробства; узагальнення – при здійсненні теоретичних узагальнень та формулювання висновків.

Результати дослідження. Обґрунтовано термін «екобезпека» стосовно продукції сільського господарства. Встановлено регіони в межах Тернопільської області, які потребують першочергового впровадження окремих ґрунтозахисних заходів. Обґрунтовано методичні підходи до оцінки ефективності функціонування галузі екобезпечного землеробства в Україні з врахуванням еколого-економічних чинників впливу. Визначено позитивні ефекти від виробництва і споживання екобезпечних харчових продуктів.

Наукова новизна результатів дослідження. Науковою новизною є авторський підхід до розуміння поняття еколого-економічної ефективності виробництва екобезпечної сільськогосподарської продукції, охарактеризовано еколого-економічні та соціальні ефекти від ведення екобезпечного сільського господарства.

Практична значущість результатів дослідження. Практичне значення проведеного дослідження полягає в удосконаленні методів оцінки ефективності функціонування галузі екобезпечного землеробства в Україні з врахуванням еколого-економічних чинників впливу.

Ключові слова: екобезпечне землеробство, еколого-економічна ефективність, сільськогосподарська продукція, соціальний ефект, оцінка.

Малевич Н.Ю. ОСОБЕННОСТИ ОЦЕНКИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ОТРАСЛИ ЭКОБЕЗОПАСНОГО ЗЕМЛЕДЕЛИЯ

Цель. Целью нашего исследования является научное обоснование методических подходов к оценке эффективности функционирования отрасли экобезопасного земледелия в Украине с учетом эколого-экономических факторов влияния.

Методика исследования. В результате исследования использован комплекс методов научного поиска: монографический – при обработке научных публикаций по вопросам проведения оценки эффективности функционирования отрасли экобезопасного земледелия; анализа и синтеза – для определения регионов, которые нуждаются в первоочередном внедрении отдельных почвозащитных мероприятий; системно-структурный – при изучении причинно-следственных связей между различными показателями, которые включает в себя оценка эколого-экономической эффективности экобезопасного земледелия; обобщение – при осуществлении теоретических обобщений и формулировании выводов.

Результаты исследования. Обосновано термин «экобезопасность» относительно продукции сельского хозяйства. Установлены регионы в пределах Тернопольской области, которые требуют первоочередного внедрения отдельных почвозащитных мероприятий. Обосновано методические подходы к оценке эффективности функционирования отрасли экобезопасного земледелия в Украине с учетом эколого-экономических факторов влияния. Определены положительные эффекты от производства и потребления экобезопасных пищевых продуктов.

Научная новизна результатов исследования. Научной новизной является авторский подход к пониманию понятия эколого-экономической эффективности производства экобезопасной сельскохозяйственной продукции, охарактеризованы эколого-экономические и социальные эффекты от ведения экобезопасного сельского хозяйства.

Практическая значимость результатов исследования. Практическое значение проведенного исследования заключается в совершенствовании понимания методов оценки эффективности функционирования отрасли экобезопасного земледелия в Украине с учетом эколого-экономических факторов влияния.

Ключевые слова: экобезопасное земледелие, эколого-экономическая эффективность, сельскохозяйственная продукция, социальный эффект, оценка.

Malevych N.Yu. PECULIARITIES OF ASSESSMENT OF EFFECTIVE FUNCTIONING THE INDUSTRY OF ECO-SAFETY AGRICULTURE

Purpose. The purpose of our research is the scientific study of systematic approaches to evaluate the efficiency of the ecosafety agriculture industry in Ukraine, taking into account ecological and economic factors of influence.

Methodology of research. The study used the methods of scientific research: monographic – during the processing on the evaluation of the ecosafety agricultural industry efficiency, analysis and synthesis - to determine the regions that require urgent implementation of particular soil protection measures, systemic and structural - during the study of causal link between the various indicators that the evaluation of ecological and economic efficiency of the ecosafety agriculture includes, generalization – during the implementation of theoretical generalizations and drawing conclusions.

Findings. The term "ecosafety" concerning agricultural products is substantiated. Area within the Ternopil region that require urgent implementation of particular soil protection measures is established. Methodological approaches to evaluating the efficiency of the ecosafety agriculture industry in Ukraine are substantiated, taking into account environmental and economic factors of influence. Positive effects of production and consumption of ecosafety food are established.

Originality. Originality is the author's approach to understanding the concept of ecological and economic efficiency ecosafety agricultural production, economical and social effects of ecosafety agriculture are also described.

Practical value. The practical value of the study is to improve the understanding assessment methods the efficiency of the ecosafety agriculture in Ukraine, taking into account environmental and economic factors of influence.

Key words: ecosafety agricultural production, ecological and economic efficiency, ecological and economic effect, agricultural production, social effect, evaluation.

Бабяк Н.Д., Нагорний Є.О. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ВИТРАТ І ВИГОД ПРОЕКТІВ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Мета статті полягає у розвитку методичних підходів до соціально-економічного аналізу витрат і вигод у ході реалізації проектів державно-приватного партнерства.

Методика дослідження. В процесі дослідження використано низку методів, зокрема: метод порівняльного аналізу – для виявлення показників, за допомогою яких вимірюють рівень впливу ДПП на суспільство в цілому; метод поєднання історичного та логічного – при обґрунтуванні основних підходів до оцінки фінансової ефективності проектів; метод наукової абстракції – при викладенні використання консервативного сценарію (BAU) як основи для альтернативного проекту, зміст якого полягає у прогнозі подальшого розвитку проекту із врахуванням відсутності інвестицій; методи аналізу і синтезу – при встановленні, що чиста приведена вартість є основним соціально-економічним показником для проектів державно-приватного партнерства.

Результати дослідження. Встановлено, що чиста приведена вартість є основним соціально-економічним показником для проектів державно-приватного партнерства. Обґрунтовано основні підходи до оцінки фінансової ефективності проектів та основні припущення для оцінки фінансової ефективності проектів. Визначено основне завдання аналізу витрат і вигод (ABB), яке полягає у сприянні більш ефективному розподілу ресурсів, демонструючи вигоду певного проекту або програми для суспільства у порівнянні з альтернативами. Викладено використання консервативного сценарію (BAU) як основи для альтернативного проекту, зміст якого полягає у прогнозі подальшого розвитку проекту із врахуванням відсутності інвестицій. Виявлено низку показників, за допомогою яких вимірюють рівень впливу ДПП на суспільство в цілому (зростання кількості робочих місць, покращення екологічної ситуації, впровадження інновацій тощо). Встановлено, що для приватного партнера важливим є економічна вигода – отримання прибутку, а для державного партнера – соціальна, тобто оновлення та модернізація інфраструктури.

Наукова новизна результатів дослідження полягає у розробленні методичних підходів соціально-економічного аналізу витрат і вигод у ході реалізації проектів державно-приватного партнерства.

Практична значущість результатів дослідження. Отримані результати дослідження мають практичну важливість для здійснення об'єктивного аналізу соціально-економічних витрат і вигод для державно-приватного партнерства. З одного боку, вони дають можливість приватному партнеру визначити рівень економічної вигоди – отримання прибутку, а державному партнеру – рівень соціально-економічної вигоди, тобто оновлення та модернізація інфраструктури.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, соціально-економічна ефективність, показники соціально-економічної ефективності, соціо-економічна ситуація, чиста приведена вартість, традиційна схема, схема власного капіталу, аналіз витрат і вигод, консервативний сценарій.

Бабяк Н.Д., Нагорный Е.А. СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЗАТРАТ И ВЫГОД ПРОЕКТОВ ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Цель статьи заключается в развитии методических подходов к социально-экономическому анализу затрат и выгоды в ходе реализации проектов государственно-частного партнерства.

Методика исследования. В процессе исследования использован ряд методов, в частности: метод сравнительного анализа - для выявления показателей, с помощью которых измеряют уровень влияния ГЧП на общество в целом; метод сочетания исторического и логического - при обосновании основных подходов к оценке финансовой эффективности проектов; метод научной абстракции - при изложении использования консервативного сценария (BAU) как основы для альтернативного проекта, смысл которого заключается в прогнозе дальнейшего развития проекта с учетом отсутствия инвестиций; методы анализа и синтеза - при установлении, что чистая приведенная стоимость является основным социально-экономическим показателем для проектов государственно-частного партнерства.

Результаты исследования. Установлено, что чистая приведенная стоимость является основным социально-экономическим показателем для проектов государственно-частного партнерства. Обоснованы основные подходы к оценке финансовой эффективности проектов и основные предположения для оценки финансовой эффективности проектов. Определена основная задача анализа затрат и выгоды (АЗВ), которая заключается в содействии более эффективному распределению ресурсов, демонстрируя выгоду определенного проекта или программы для общества по сравнению с альтернативами. Изложены использования консервативного сценария (BAU) как основы для альтернативного проекта, смысл которого заключается в прогнозе дальнейшего развития проекта с учетом отсутствия инвестиций. Выявлен ряд показателей, с помощью которых измеряют уровень влияния ГЧП на общество в целом (рост количества рабочих мест, улучшение экологической ситуации, внедрения инноваций и т.д.). Установлено, что для частного партнера важна экономическая выгода - получение прибыли, а для государственного партнера - социальная, то есть обновление и модернизация инфраструктуры.

Научная новизна результатов исследования заключается в разработке методических подходов социально-экономического анализа затрат и выгоды в ходе реализации проектов государственно-частного партнерства.

Практическая значимость результатов исследования. Полученные результаты исследования имеют практическую важность для осуществления объективного анализа социально-экономических затрат и выгоды для государственно-частного партнерства. С одной стороны, они дают возможность частному партнеру определить уровень экономической выгоды - получение прибыли, а государственному партнеру - уровень социально-экономической выгоды, то есть обновление и модернизация инфраструктуры.

Ключевые слова: государственно-частное партнерство, социально-экономическая эффективность, показатели социально-экономической эффективности, социо-экономическая ситуация, чистая приведенная стоимость, традиционная схема, схема собственного капитала, анализ затрат и выгоды, консервативный сценарий.

Babiak N.D., Nagornyj Ie.O. SOCIAL AND ECONOMIC ANALYSIS OF COSTS AND BENEFITS OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP PROJECTS

Purpose of this article is development of methodical approaches to social-economic analysis of costs and benefits during the realization of public-private partnerships projects.

Methodology of research. In the process of research the numbers of methods were used, including: a comparative analysis method - to identify indicators, which help to measure the level of impact of PPP on society at whole; method of combining historical and logical - during justifying of main approaches to assessment of financial efficiency of the projects; method of scientific abstraction – during using of conservative scenario (BAU) as the basis for alternative project, the content of which is to forecast the further development of the project taking into account the absence of investments; methods of analysis and synthesis - in determining that the net present value is a key social-economic indicator of public-private partnerships projects.

Findings. It is established that the net present value is a key social-economic indicator of public-private partnerships projects. The main approaches for assessment of financial efficiency of the projects and key assumptions for assessment of financial efficiency of the projects are justified. The main task of the analysis of costs and benefits (ACB) is determined, which is the promotion of more efficient resource allocation, demonstrating the benefit of a particular project or program for the society in comparison to the alternatives. The use of conservative scenario (BAU) as the basis for alternative project, the content of which is to forecast the further development of the project taking into account the absence of investments, is given. The numbers of indicators, which help to measure the level of impact of PPP on society at whole (increasing number of workplaces, improving of ecological situation, implementation of innovations, etc.) are revealed. It is established that for the private partner the economic benefit is important - profit and for the public partner - social, that is renewal and modernization of infrastructure.

Originality is in developing methodical approaches of social-economic analysis of costs and benefits during the realization of public-private partnerships projects.

Practical value. The gained results of the research have practical importance for making an objective analysis of social-economic costs and benefits for public-private partnership. On the one hand, they allow the private partner to determine the level of economic benefits - profit and the public partner - the level of social-economic benefits, i.e. renewal and modernization of infrastructure.

Key words: public-private partnership, social-economic efficiency, indicators of social-economic efficiency, socio-economic situation, net present value, the traditional scheme, equity scheme, cost-benefit analysis, conservative scenario.

Федоришина Л.М. РИНОК ПРАЦІ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТА ОЦІНЮВАННЯ ДЕПРЕСИВНОСТІ РОЗВИТКУ

Мета - аналіз ринку праці України в регіональному розрізі та пропонування алгоритму оцінювання депресивності його розвитку.

Методика дослідження. Теоретичною основою дослідження є наукові праці вітчизняних вчених за досліджуваною проблемою, а інформаційною базою – дані Державної служби статистики України. У процесі роботи були використані загальнонаукові методи та прийоми: формальної логіки, статистичного аналізу – для дослідження ринку праці України в регіональному розрізі; абстрактно-логічний – при обґрунтуванні теоретичних положень і формулюванні висновків.

Результати дослідження. У статті на основі державної статистичної інформації проведено аналіз ринку праці в регіональному розрізі. Встановлено, що нестабільність економічної ситуації, зміни в політичній обстановці протягом останніх років та військові дії на сході країни суттєво посилили напругу на регіональних ринках праці, що визначило їх депресивність. Обґрунтовано алгоритм оцінювання ринку праці як депресивного, що дасть змогу встановити пріоритетність їх розвитку.

Наукова новизна результатів дослідження полягає в комплексному дослідженні ринку праці України в регіональному розрізі та пропонуванні алгоритму оцінювання депресивності окремих регіонів на основі співставлення із середніми показниками, що дасть змогу визначити пріоритетність їх розвитку і розробляти першочергові коригуючі заходи.

Практична значущість результатів дослідження полягає в тому, що основні положення даного дослідження можуть бути використані в навчальному процесі при викладанні таких дисциплін, як: «Економіка праці і соціально-трудова відносини», «Економіка і нормування праці», «Регіональна економіка» тощо, а також при написанні наукових робіт.

Ключові слова: ринок праці, зайнятість, безробіття, заробітна плата, міграція, депресивний ринок праці.

Федоришина Л.М. РЫНОК ТРУДА: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АНАЛИЗ И ОЦЕНКА ДЕПРЕССИВНОСТИ РАЗВИТИЯ

Цель - анализ рынка труда Украины в региональном разрезе и предложения алгоритма оценки депрессивности его развития.

Методика исследования. Теоретической основой исследования являются научные труды отечественных ученых по исследуемой проблеме, а информационной базой - данные Государственной службы статистики Украины. В процессе работы были использованы общенаучные методы и приемы: формальной логики, статистического анализа - для исследования рынка труда Украины в региональном разрезе; абстрактно-логический - при обосновании теоретических положений и формулировании выводов.

Результаты исследования. В статье на основе государственной статистической информации проведен анализ рынка труда в региональном разрезе. Установлено, что нестабильность экономической ситуации, изменения в политической обстановке в последние годы и военные действия на востоке страны существенно

усилили напряжение на региональных рынках труда, определило их депрессивность. Обосновано алгоритм оценки рынка труда как депрессивного, что позволит установить приоритетность их развития.

Научная новизна результатов исследования заключается в комплексном исследовании рынка труда Украины в региональном разрезе и предложении алгоритма оценки депрессивности отдельных регионов на основе сопоставления со средними показателями, что позволит определять приоритетность их развития и разрабатывать первоочередные корректирующие меры.

Практическая значимость результатов исследования заключается в том, что основные положения данного исследования могут быть использованы в учебном процессе при преподавании таких дисциплин, как: «Экономика труда и социально-трудовые отношения», «Экономика и нормирование труда», «Региональная экономика» и т.п., а также при написании научных работ.

Ключевые слова: рынок труда, занятость, безработица, заработная плата, миграция, депрессивный рынок труда.

Fedoryshyna L.M. LABOUR MARKET: REGIONAL ANALYSIS AND EVALUATION OF DEPRESSED

Purpose - analysis of the labor market in Ukraine regions, the evaluation algorithm and offerings of his depression.

Methodology of research. The theoretical basis of the study is scientific work by local scientists investigated problem, and information base - the State Statistics Service of Ukraine. In writing the work used general scientific methods and techniques: formal logic, statistical analysis - to study the labor market in Ukraine in the regional context; abstract logical - for substantiation of theoretical positions and formulating conclusions.

Findings. On the basis of the state statistical information analyzed the labor market in the regions. Established that the instability of the economic situation, changes in the political situation in recent years and hostilities in the east considerably tightened the tension on regional labor markets, which determined their depression. Grounded evaluation algorithm as depressed labor market, which will help prioritize their development.

Originality of research results is a comprehensive study of the labor market in Ukraine regions, the evaluation algorithm and offering some depressed regions based on the comparison of averages that will help prioritize their development priorities and to develop corrective measures.

Practical value of the study results is that the main provisions of the study can be used in the classroom when teaching such subjects as: "Labor Economics and Labor Relations", "Economics and regulation of labor", "Regional economy", etc., and as for writing scientific papers.

Key words: labor market, employment, unemployment, wages, migration, depressed labor market.

Гуменюк В.В. ЧИННИКИ ДИНАМІКИ ЄМНОСТІ РИНКУ КУРОРТНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ ПОСЛУГ

Мета. Метою статті є висвітлення чинників структурної трансформації і динаміки ємності ринку курортно-рекреаційних послуг як суспільно важливого параметру реалізації державної політики відтворення людського капіталу, основи для визначення обсягів фінансового забезпечення курортного лікування й оздоровлення населення з джерел суспільних фондів споживання.

Методика дослідження. Основні наукові результати, представлені у даній публікації, отримані з використанням методів економічного аналізу (оцінювання структури і динаміки ємності ринку курортно-рекреаційних послуг), наукового експерименту (застосування ринкового інструментарію оцінювання еволюції економічних процесів у курортно-рекреаційній сфері), абстракції (визначення передумов зростання ємності ринку), взаємозв'язку досліджуваних явищ та реалій існуючої практики (визначення впливу чинників анексії АР Крим на згортання ємності ринку курортно-рекреаційних послуг).

Результати дослідження. Розроблено концепцію визначення ємності ринку курортно-рекреаційних послуг з урахуванням характеру та особливостей його функціонування в Україні. Виходячи із об'єктивного рівня й факторів структурної модифікації та динаміки ємності ринку курортно-рекреаційних послуг, мають реалізовуватися узгоджені заходи декономікдержавної політики відтворення людського капіталу, втілюватись державні і місцеві програми розвитку курортів, визначатись обсяги фінансового забезпечення курортного лікування й оздоровлення населення з джерел суспільних фондів споживання. Проведено аналіз структури і динаміки ємності ринку за грошовими надходженнями виробників курортно-рекреаційних послуг, а також за обсягами споживання населенням. Визначено фактори, які зумовлюють негативну ринкову динаміку та спричиняють згортання ємності ринку курортно-рекреаційних послуг в Україні. За умови нейтралізації геополітичних ризиків, низька ємність ринку перетвориться в економічний потенціал залучення інвестицій в курортно-рекреаційну сферу України, розвитку виробництва курортно-рекреаційних послуг.

Наукова новизна результатів дослідження. На даний час відсутні комплексні методологічні розробки оцінювання ємності ринку курортно-рекреаційних послуг в контексті державного регулювання економіки, незважаючи на їхню соціальну значимість і практичне значення в стратегічному плануванні розвитку курортно-рекреаційної сфери.

Практична значущість результатів дослідження. Розробка методологічного підходу до визначення ємності ринку курортно-рекреаційних послуг має велике науково-практичне значення в контексті зростаючих потреб у відтворенні людського капіталу і необхідності підвищення ефективності державного регулювання в цій сфері.

Ключові слова: державне регулювання, ємність ринку, курортно-рекреаційні послуги.

Гуменюк В.В. ФАКТОРЫ ДИНАМИКИ ЕМКОСТИ РЫНКА КУРОРТНО-РЕКРЕАЦИОННЫХ УСЛУГ

Цель. Целью статьи является выявление факторов структурной трансформации и динамики емкости

рынка курортно-рекреационных услуг, как общественно важного параметра реализации государственной политики воспроизводства человеческого капитала, основы для определения объемов финансового обеспечения курортного лечения и оздоровления населения из источников общественных фондов потребления.

Методика исследования. Основные научные результаты, представленные в данной публикации, получены с использованием методов экономического анализа (оценки структуры и динамики емкости рынка курортно-рекреационных услуг), научного эксперимента (применение рыночного инструментария оценки эволюции экономических процессов в курортно-рекреационной сфере), абстракции (определение предпосылок роста емкости рынка), взаимосвязи изучаемых явлений и реалий существующей практики (определение влияния факторов аннексии АР Крым на свертывание емкости рынка курортно-рекреационных услуг).

Результаты исследования. Разработана концепция определения емкости рынка курортных услуг с учетом характера и особенностей его функционирования в Украине. Исходя из объективного уровня и факторов структурной модификации и динамики емкости рынка курортных услуг, должны реализовываться согласованные меры государственной политики воспроизводства человеческого капитала, воплощаться государственные и местные программы развития курортов, определяться объемы финансового обеспечения курортного лечения и оздоровления населения из источников общественных фондов потребления. Проведен анализ структуры и динамики емкости рынка за денежными поступлениями производителей курортно-рекреационных услуг и по объемам потребления населением. Определены факторы, которые обуславливают отрицательную рыночную динамику и вызывают свертывание емкости рынка курортно-рекреационных услуг в Украине. При нейтрализации геополитических рисков, низкая емкость рынка превратится в экономический потенциал привлечения инвестиций в курортно-рекреационную сферу Украины, развития производства курортно-рекреационных услуг.

Научная новизна результатов исследования. В настоящее время отсутствуют комплексные методологические разработки оценки емкости рынка курортно-рекреационных услуг в контексте государственного регулирования экономики, несмотря на их значимость и практическое значение в стратегическом планировании развития курортно-рекреационной сферы.

Практическая значимость результатов исследования. Разработка методологического подхода к определению емкости рынка курортно-рекреационных услуг имеет большое научно-практическое значение в контексте растущих потребностей в воспроизводстве человеческого капитала и необходимости повышения эффективности государственного регулирования в этой сфере.

Ключевые слова: государственное регулирование, емкость рынка, курортно-рекреационные услуги.

Gumeniuk V.V. FACTORS OF DYNAMICS OF THE RESORT AND RECREATIONAL SERVICES MARKET CAPACITY

Purpose. The object of the article is to highlight the factors of structural transformation and the dynamics of the resort and recreational services market capacity as a socially significant feature of implementation of the state policy of human capital assets reproduction, the basis for determination of the amount of financial support of resort therapy and the population health promotion from the sources of the social consumption funds.

Methodology of research. The main scientific results, represented in this article, have been obtained by the methods of economic analysis (evaluation of the structure and dynamics of the resort and recreational services market capacity), scientific experiment (application of market instruments for evaluation of economic processes evolution in the resort and recreational sphere), abstraction (determination of preconditions of the market capacity increase), interrelation of the studied phenomena and realia in the existing practice (determination of the influence of the factors of the Crimea annexation on the resort and recreational services market reduction).

Findings. The concept of determining capacity of the resort services market is developed with consideration of the character and peculiarities of its functioning in Ukraine. Grounding on the objective level and factors of structural modification and dynamics of the resort services market, there shall be realized the agreed state policies of human capital representation, shall be embodied state and local programs of resorts development, shall be determined the scope of financial support of resort treatment and rehabilitation of population from the sources of social consumption funds. It was carried out an analysis of the structure and dynamics of the market capacity by money receipts of providers of the resort services, volumes of the population consumption of the resort services. Factors that condition negative market dynamics and cause curtailment of capacity of the resort services market in Ukraine are determined. Under the condition of neutralization of geopolitical risks, the low capacity of the market will transform into the economic potential of investments attracting to the resort sphere of Ukraine, development of the resort services production and growth of demand for them.

Originality. Up to date, complex methodological elaborations of the resort and recreation services market capacity are absent in the area of government regulation of economy, despite of their significance and practical importance in the strategic planning of the resort recreation sphere development.

Practical value. In the light of the growing need in human capital assets reproduction and the necessity to improve the government regulation effectiveness in this area, the development of methodological approach to determination of the resort and recreation service market capacity is of great research and practical significance.

Key words: government regulation, market capacity, resort and recreation service.

Ібатуллін М.І. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ АГРАРНОГО РИНКУ

Мета. Метою дослідження є розробка теоретичних, методологічних положень функціонування економічного механізму аграрного ринку.

Методика дослідження. Теоретичною і методологічною основою дослідження є діалектичний метод

пізнання та системний підхід до аналізу дії економічного механізму формування і функціонування аграрного ринку в Україні на нинішньому етапі, об'єктивні економічні закони, положення світової та вітчизняної економічної науки, які відображають закономірності функціонування економіки в ринкових умовах, концептуальні підходи українських і зарубіжних вчених до проблеми функціонування аграрного ринку, особливостей його функціонування.

В процесі дослідження використовувались такі наукові прийоми і методи: монографічний метод – при вивченні та аналізі наукової, науково-технічної та економічної літератури з досліджуваної проблеми; аналітичний – при дослідженні системи відтворення в аграрному секторі; логічний – при визначенні дієвих заходів щодо пом'якшення і подолання наявних деформацій, забезпечення пропорційності у системі АПК.

Результати дослідження. Виявлено, що на даному етапі розвитку система відтворення в аграрному секторі не гарантує стійкого економічного зростання та соціально-економічної стабільності в суспільстві. Проблема ефективного відтворення полягає в існуючих диспропорціях, зокрема в: диспаритеті цін на матеріально-технічні ресурси і аграрну товарну продукцію; розриві між вартісною формою і натурально-речовим вмістом продукту; між платоспроможним попитом і пропозицією на агропродовольчому ринку.

Визначено, що дієві заходи щодо пом'якшення і подолання наявних деформацій, забезпечення пропорційності у системі АПК можуть бути ефективними лише із відтворювальних позицій, які передбачають поєднання економічного регулювання на макро- та галузевому рівнях. Економічне державне регулювання аграрної сфери у нинішніх умовах має бути зорієнтованим на вирішення таких завдань: створення передумов до нарощення обсягів виробництва основних видів сільськогосподарської продукції; техніко-технологічне переозброєння галузі з метою формування інвестиційно-інноваційного типу відтворення; забезпечення цінової стабільності на ринках сільгосппродукції та продовольства; удосконалення бюджетної підтримки аграріїв.

Встановлено, що державна підтримка повинна проводитися на основі конкурсної організації державної підтримки пріоритетних напрямів розвитку галузі та сільських територій шляхом взаємодії науково-освітніх закладів, органів державної влади та господарської діяльності з метою збереження навколишнього природного середовища та відповідних умов проживання на селі, реалізуючи інфраструктурні проекти, і виробництва необхідної сільгосппродукції високої якості із забезпеченням дохідності товаровиробників на рівні розширеного, інноваційного відтворення.

Обґрунтовано, що в умовах обмеженості державних коштів доцільним є спрямування бюджетних коштів на підтримку не окремих продуктів або галузей, а на комплексну підтримку товаровиробників, виходячи із стратегії розвитку сільського господарства в цілому, сільських територій та їх інфраструктури, розвитку забезпечуючих складових діяльності сільгосптоваровиробників – маркетингової підтримки, дорадництва і т.д., за безпосередньої участі в розробці цієї стратегії представників науки, освіти і товаровиробників.

Наукова новизна результатів дослідження. Удосконалено тлумачення економічної суті поняття „економічний механізм аграрного ринку” як механізму поєднання дії державного регулювання, яке визначає умови та напрям розвитку економічної системи та ринкового механізму саморегуляції, який формує якість аграрного ринку, взаємовідносини в ньому та його наповненість.

Практична значущість результатів дослідження. Отримані результати дослідження є відповідним внеском у розвиток теорії, методики і практики формування та реалізації економічного механізму функціонування аграрного бізнесу в умовах ринкової трансформації агропродовольчої політики України, формування нових типів структур агробізнесу та забезпечення стабільного функціонування продовольчого ринку країни.

Ключові слова: аграрний ринок, економічний механізм, інтеграція, зовнішня торгівля, державне регулювання.

Ибатуллин М.И. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО МЕХАНИЗМА АГРАРНОГО РЫНКА

Цель. Целью исследования является разработка теоретических, методологических положений функционирования экономического механизма аграрного рынка.

Методика исследования. Теоретической и методологической основой исследования является диалектический метод познания и системный подход к анализу действия экономического механизма формирования и функционирования аграрного рынка в Украине на нынешнем этапе, объективные экономические законы, положения мировой и отечественной экономической науки, которые отражают закономерности функционирования экономики в рыночных условиях, концептуальные подходы украинских и зарубежных ученых к проблеме функционирования аграрного рынка, особенностей его функционирования.

В процессе исследования использовались такие научные приемы и методы: монографический метод - при изучении и анализе научной, научно-технической и экономической литературы по исследуемой проблеме; аналитический - при исследовании системы воспроизводства в аграрном секторе; логический - при определении действенных мер по смягчению и преодолению имеющихся деформаций, обеспечения пропорциональности в системе АПК.

Результаты исследования. Вывявлено, что на данном этапе развития система воспроизведения в аграрном секторе не гарантирует устойчивого экономического роста и социально-экономической стабильности в обществе. Проблема эффективного воспроизводства заключается в существующих диспропорциях, в частности в: диспаритете цен на материально-технические ресурсы и аграрную товарную продукцию; разрыве между стоимостной формой и натурально-вещественным содержанием продукта; между платежеспособным спросом и предложением на агропродовольственном рынке.

Определено, что действенные меры по смягчению и преодолению имеющихся деформаций, обеспечения пропорциональности в системе АПК могут быть эффективными только с воспроизводственных позиций, которые предусматривают сочетание экономического регулирования на макро- и отраслевом уровнях. Экономическое государственное регулирование аграрной сферы в нынешних условиях должно быть ориентировано на решение следующих задач: создание предпосылок к наращиванию объемов производства основных видов сельскохозяйственной продукции; технико-технологическое перевооружение отрасли с целью формирования

инвестиционно-инновационного типа воспроизводства; обеспечение ценовой стабильности на рынках сельхозпродукции и продовольствия; совершенствование бюджетной поддержки аграриев.

Установлено, что государственная поддержка должна проводиться на основе конкурсной организации государственной поддержки приоритетных направлений развития отрасли и сельских территорий путем взаимодействия научно-образовательных учреждений, органов государственной власти и хозяйственной деятельности с целью сохранения окружающей природной среды и соответствующих условий проживания на селе, реализуя инфраструктурные проекты, и производства необходимой сельхозпродукции высокого качества с обеспечением доходности товаропроизводителей на уровне расширенного, инновационного воспроизводства.

Обосновано, что в условиях ограниченности государственных средств целесообразно направление бюджетных средств на поддержку не отдельных продуктов или отраслей, а на комплексную поддержку товаропроизводителей, исходя из стратегии развития сельского хозяйства в целом, сельских территорий и их инфраструктуры, развития обеспечивающих составляющих деятельности сельхозтоваропроизводителей - маркетинговой поддержки, консультирования и т.д., при непосредственном участии в разработке этой стратегии представителей науки, образования и товаропроизводителей.

Научная новизна результатов исследования. Усовершенствовано толкование экономической сути понятия "экономический механизм аграрного рынка" как механизма сочетания действия государственного регулирования, которое определяет условия и направление развития экономической системы и рыночного механизма саморегуляции, который формирует качество аграрного рынка, взаимоотношения в нем и его наполненность.

Практическая значимость результатов исследования. Полученные результаты исследования являются соответствующим вкладом в развитие теории, методики и практики формирования и реализации экономического механизма функционирования аграрного бизнеса в условиях рыночной трансформации агропродовольственной политики Украины, формирование новых типов структур агробизнеса и обеспечения стабильного функционирования продовольственного рынка страны.

Ключевые слова: аграрный рынок, экономический механизм, интеграция, внешняя торговля, государственное регулирование.

Ibatullin M.I. THEORETICAL BASES FOR FUNCTIONING OF AN ECONOMIC MECHANISM OF THE AGRICULTURAL MARKET

Purpose. The purpose of the research is to develop theoretical, methodological guidelines for functioning of an economic mechanism of the agricultural market.

Methodology of research. The theoretical and methodological basis for the research is the dialectical method of cognition and system approach to analyze the operation of the economic mechanism of formation and functioning of the agricultural market in Ukraine at its present stage, objective economic laws, the provisions of global and domestic economic science that reflect the patterns of economic functioning in market conditions, conceptual approaches of Ukrainian and foreign scientists to the problems of functioning of the agricultural market, peculiarities of its functioning.

The following scientific techniques and methods were used in the research process: monographic method was used to study and analyze scientific, scientific and technical, economic literature about the investigated problem; analytical method was used to study reproductive system in the agricultural sector; logical method was used to determine effective measures to mitigate and overcome existing deformations, ensure proportionality in the system of agrarian and industrial complex.

Findings. It was found that at this stage of the development the reproductive system in the agricultural sector does not guarantee sustainable economic growth and socio-economic stability in society. The problem of effective reproduction consists in existing disproportions, particularly in: disparity in prices for inputs and agricultural commercial output; a gap between a cost form and natural-material content of the product; between effective demand and supply in the agro-food market. It was found that effective measures to mitigate and overcome existing deformations, ensure proportionality in the system of agrarian and industrial complex can only be effective from the reproduction positions, which provide a combination of economic regulation at the macro and sectoral levels. The economic state regulation of the agricultural sector in present conditions should be focused on the following tasks: to create preconditions for increasing the volume of production of major types of agricultural products; technical and technological re-equipment of industry in order to create investment and innovation type of reproduction; to ensure price stability in the agricultural and foodstuffs markets; to improve budgetary support to farmers.

It was found that state support should be conducted on the basis of competitive organization of state support to priority areas of development of the industry and rural areas through an interaction between scientific and educational institutions, public and economic activity authorities in order to preserve the environment and corresponding living conditions in rural areas, implementing infrastructure projects and production of necessary agricultural high quality products ensuring profitability for manufacturers at the advanced, innovative reproduction.

It was proved that with limited public funds it is appropriate to allocate budget funds to support not specific products or industries but to the complex support to manufacturers on the basis of the strategy to develop agriculture in general, rural areas and their infrastructure, to develop providing components of agricultural producers' activity, such as: marketing support, advisory services, etc., with the direct participation of representatives of science, education, and manufacturers in the development of this strategy.

Originality. Economic interpretation of the essence of the concept "economic mechanism of the agricultural market" was improved as a mechanism for combining action of state regulation, which defines the conditions and the direction of the development of the economic system and the market mechanism of self-regulation, which forms the quality of the agricultural market, the relationship in it and its fullness.

Practical value. The obtained results of the research are corresponding contribution to the development of the theory, methods and practice of formation and implementation of economic mechanism of agricultural business functioning in conditions of market transformation of agricultural Policy of Ukraine, formation of new types of agricultural

business structures and ensuring stable functioning of the country's food market.

Key words: agricultural market, economic mechanism, integration, foreign trade and state regulation.

Українська Л.О. БЕЗГОТІВКОВІ ОПЕРАЦІЇ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ СУЧАСНОЇ ГРОШОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Мета. Аналіз безготівкових операцій як ключового елемента сучасної грошової системи.

Методика дослідження. В процесі дослідження використано такі загальнонаукові методи: аналізу та синтезу – для визначення особливостей функціонування рахунків із спеціальним режимом використання; метод індукції та дедукції – для обґрунтування основних принципів, на основі яких здійснюється організація безготівкових розрахунків.

Результати дослідження. Проаналізовано відмінності між готівковими та безготівковими розрахунками. Виявлено, що безготівкові розрахунки є менш зарегульованими, ніж готівкові. Розглянуто рахунки зі спеціальним режимом використання. Встановлено, що особливістю функціонування поточних рахунків типу "П" є те, що з них заборонено здійснювати інвестиції в Україну. Спосіб платежу характеризує порядок списання коштів із рахунків платників. Визначено, що у сучасній системі безготівкових розрахунків господарські суб'єкти використовують такі основні способи платежу: перерахування грошових коштів з поточного рахунку платника; надання позики банком; залік взаємної заборгованості платників. Обґрунтовано, що організація безготівкових розрахунків повинна забезпечувати своєчасне отримання кожним підприємством грошових коштів за поставлену ним продукцію чи надані послуги. Це сприятиме прискоренню обігу обігових коштів у розрахунках. Охарактеризовано причини зупинення розрахунків за поточним рахунком.

Наукова новизна результатів дослідження полягає у визначенні теоретичних особливостей функціонування поточних рахунків типу «П», з яких заборонено здійснювати інвестиції в Україну. Для інвестиційної діяльності можна використовувати інвестиційні рахунки, які відкривають нерезидентам-інвесторам у банках.

Практична значущість результатів дослідження. Отримані результати дослідження є підґрунтям для вирішення практичних проблем щодо вдосконалення здійснення безготівкових операцій як ключового елемента сучасної грошової системи України.

Ключові слова: рахунок, безготівкові операції, рахунки зі спеціальним режимом використання.

Украинская Л.О. БЕЗНАЛИЧНЫЕ ОПЕРАЦИИ КАК КЛЮЧЕВОЙ ЭЛЕМЕНТ СОВРЕМЕННОЙ ДЕНЕЖНОЙ СИСТЕМЫ УКРАИНЫ

Цель. Анализ безналичных операций как ключевого элемента современной денежной системы.

Методика исследования. В процессе исследования использованы следующие общенаучные методы: анализа и синтеза - для определения особенностей функционирования счетов со специальным режимом использования; метод индукции и дедукции - для обоснования основных принципов, на основе которых осуществляется организация безналичных расчетов.

Результаты исследования. Проанализированы различия между наличными и безналичными расчетами. Вывявлено, что безналичные расчеты являются менее зарегулированными, чем наличные. Рассмотрены счета со специальным режимом использования. Особенностью функционирования текущих счетов типа "П" является то, что с них запрещено осуществлять инвестиции в Украину. Способ платежа характеризует порядок списания средств со счетов плательщиков. Определено, что в современной системе безналичных расчетов хозяйственные субъекты используют следующие основные способы платежа: перечисление денежных средств с текущего счета плательщика; предоставление займа банком; зачет взаимной задолженности плательщиков. Обосновано, что организация безналичных расчетов должна обеспечивать своевременное получение каждым предприятием денежных средств за поставленную им продукцию или оказанные услуги. Это будет способствовать ускорению оборота оборотных средств в расчетах. Охарактеризованы причины остановки расчетов по текущему счету.

Научная новизна результатов исследования заключается в определении теоретических особенностей функционирования текущих счетов типа «П», из которых запрещено осуществлять инвестиции в Украину. Для инвестиционной деятельности можно использовать инвестиционные счета, которые открывают нерезидентам-инвесторам в банках.

Практическая значимость результатов исследования. Полученные результаты исследования являются основой для решения практических проблем по совершенствованию осуществления безналичных операций как ключевого элемента современной денежной системы Украины.

Ключевые слова: счет, безналичные операции, счета со специальным режимом использования.

Ukrainska L.O. NON-CASH TRANSACTIONS AS A KEY ELEMENT OF THE MODERN MONETARY SYSTEM OF UKRAINE

Purpose. Analysis of non-cash transactions as a key element of the modern monetary system.

Methodology of research. The study used the following scientific methods: analysis and synthesis - to determine the characteristics of the functioning of accounts with special regime of use; method of induction and deduction - to justify the basic principles on which the organization of non-cash payments.

Findings. The article presents the analysis of the difference between cash and cashless payments. The author reveals cashless payment is the less regulated than cash payment. The research found accounts with a special mode of use a feature of the functioning of the current accounts of "PP" are the prohibition of investing in Ukraine. The investment accounts can be used for investing by non-resident investors. This paper defines the features of debiting funds. A payment method characterizes the order of debiting funds from the payer's account. In the modern clearing

system business entities use such payment methods as: transfer funds from the current account of the payer; granting of a loan by the bank; set-off of mutual debts of payers. The scientific work substantiates organization of cashless payments should ensure the timely receipt of each enterprise funds for their products delivered or services rendered. This will accelerate the turnover of working capital calculations. The author characterizes the reasons for stopping payments on the current account.

Originality. Scientific innovation is determining by theoretical operation's feature of current accounts of the "P". Its prohibited to invest in Ukraine. For investment investment accounts can be used, which offer non-resident investors in the banks.

Practical value. The results of the study are the basis for the solution of practical problems to improve the implementation of non-cash transactions as a key element of modern monetary system of Ukraine.

Key words: account, non-cash transactions, accounts with special mode of use.

Сава А.П., Палюх М.С. ВПЛИВ ФІСКАЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА РОЗВИТОК АГРАРНОГО БІЗНЕСУ І СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Мета - здійснити оцінку системи оподаткування діяльності сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах господарювання, впливу змін у податковому законодавстві на загальний фінансовий стан аграрних формувань та обґрунтувати напрями вдосконалення фінансового регулювання розвитку аграрного бізнесу і сільських територій.

Методика дослідження. Теоретичною та методологічною основою дослідження є висвітлені у працях вчених-економістів наукові положення у галузі оподаткування сільськогосподарських підприємств. Реалізація мети та завдань наукової роботи здійснена за допомогою наступних методів: системного підходу – при обґрунтуванні організаційно-практичних засад формування та реалізації фінансової політики стосовно аграрного бізнесу, узагальнення – при визначенні методичних підходів з проведення оцінки системи оподаткування діяльності сільськогосподарських підприємств; економіко-статистичні прийоми – відображення основних змін фінансового стану аграрних підприємств та впливу на нього податкових змін.

Результати дослідження. Обґрунтовано функціонування сучасних спеціальних режимів оподаткування сільськогосподарських підприємств в Україні. Розкрито особливості механізму справляння податку на додану вартість, єдиного податку та єдиного соціального внеску для аграрних формувань. Здійснено оцінку впливу змін у податковому законодавстві на загальний фінансовий стан суб'єктів господарювання в аграрному секторі економіки.

Наукова новизна результатів дослідження. Сформовано авторський підхід до обґрунтування сучасного стану фінансового регулювання діяльності аграрного бізнесу, проведено оцінку впливу законодавчих змін щодо оподаткування сільськогосподарських товаровиробників в умовах застосування спеціальних режимів справляння ПДВ, єдиного податку і ЄСВ.

Практична значущість результатів дослідження визначається можливістю визначення шляхів удосконалення системи оподаткування діяльності сільськогосподарських підприємств в контексті зміцнення фінансового стану аграрних формувань і розвитку сільських територій.

Ключові слова: фінансове регулювання, система оподаткування, спеціальні режими, державна фінансова підтримка, податок на додану вартість, єдиний податок, єдиний соціальний внесок, аграрний бізнес, сільські території.

Сава А.П., Палюх Н.С. ВЛИЯНИЕ ФИСКАЛЬНОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ НА РАЗВИТИЕ АГРАРНОГО БИЗНЕСА И СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ

Цель - осуществить оценку системы налогообложения деятельности сельскохозяйственных предприятий в современных условиях хозяйствования, влияния изменений в налоговом законодательстве на общее финансовое состояние аграрных формирований и обосновать направления совершенствования фискального регулирования развития аграрного бизнеса и сельских территорий.

Методика исследования. Теоретической и методологической основой исследования являются освещены в работах ученых-экономистов научные положения в области налогообложения сельскохозяйственных предприятий. Реализация целей и задач научной работы осуществлена с помощью следующих методов: системного подхода - при обосновании организационно-практических основ формирования и реализации фискальной политики в отношении аграрного бизнеса, обобщение - при определении методических подходов по проведению оценки системы налогообложения деятельности сельскохозяйственных предприятий; экономико-статистические приемы - отражение основных изменений финансового состояния аграрных предприятий и влияния на него налоговых изменений.

Результаты исследования. Обосновано функционирование современных специальных режимов налогообложения сельскохозяйственных предприятий в Украине. Раскрыты особенности механизма взимания налога на добавленную стоимость, единого налога и единого социального взноса для аграрных формирований. Осуществлена оценка влияния изменений в налоговом законодательстве на общее финансовое состояние субъектов хозяйствования в аграрном секторе экономики.

Научная новизна результатов исследования. Сформирован авторский подход к обоснованию современного состояния фискального регулирования деятельности аграрного бизнеса, проведена оценка влияния законодательных изменений относительно налогообложения сельскохозяйственных товаропроизводителей в условиях применения специальных режимов взимания НДС, единого налога и ЕСВ.

Практическая значимость результатов исследования определяется возможностью определения путей совершенствования системы налогообложения деятельности сельскохозяйственных предприятий в контексте

укрепления финансового состояния аграрных формирований и развития сельских территорий.

Ключевые слова: фискальное регулирование, система налогообложения, специальные режимы, государственная финансовая поддержка, налог на добавленную стоимость, единый налог, единый социальный взнос, аграрный бизнес, сельские территории.

Sava A.P., Palukh M.S. IMPACT OF FISCAL ADJUSTMENT ON AGRIBUSINESS AND RURAL DEVELOPMENT

Purpose - assess taxation of agricultural enterprises in the current economic conditions, the impact of changes in tax legislation on the overall financial condition of agricultural units and areas of improvement to justify fiscal regulation of agribusiness and rural development.

Methodology of research. Theoretical and methodological basis of research is highlighted in the writings of economists research position in the field of taxation of agricultural enterprises. Implementation of the purpose and objectives of the scientific work carried out by the following methods: system approach - the justification of organizational and practical principles of formation and implementation of fiscal policy towards agribusiness, generalization - when determining the methodological approaches to assess taxation of agricultural enterprises; economic and statistical techniques - reflect major changes financial condition of agricultural enterprises and the impact of tax changes..

Findings. Grounded operation of modern special tax regimes agricultural enterprises in Ukraine. The features of the mechanism of levying value added tax, single tax and single social contribution to agricultural groups. The estimation of the impact of changes in tax legislation on the overall financial position of an entity in the agricultural sector.

Originality. Formed author's approach to the study of the current state fiscal regulation of agribusiness, evaluated the impact of legislative changes on the taxation of agricultural producers in terms of the use of special regimes for VAT, a single tax and single social tax.

Practical value results of the study determined the ability to determine ways to improve taxation of agricultural enterprises in the context of strengthening the financial condition of agricultural units and rural development.

Key words: fiscal regulation, taxation, special regimes, state financial support, value added tax, single tax, single social tax, agricultural businesses, rural areas.

Гуменюк О.О. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Мета. Метою статті є розкриття базових теоретичних положень аналізу фінансового стану підприємства.

Методика дослідження. Теоретичною і методологічною основою статті є фундаментальні положення сучасної економічної науки, праці вітчизняних та зарубіжних вчених. У процесі дослідження застосовувались методи: аналізу і синтезу – для вивчення об'єкта і предмета дослідження; абстрактно-логічний (теоретичні узагальнення та формулювання висновків); конструктивний та експериментальний.

Результати дослідження. Визначено, що фінансовий стан – найважливіша характеристика діяльності підприємства і характеризує розміщення, власність і використання фінансових ресурсів, а також їх достатність в кожен момент часу. Уточнено оцінку фінансового стану, що дає змогу виявити недоліки фінансової політики підприємства, вжити відповідних заходів щодо своєчасного усунення цих недоліків, знайти резерви поліпшення фінансового стану і платоспроможності компанії і виробити рекомендації, спрямовані на поліпшення фінансового стану через вдосконалення фінансової політики.

Наукова новизна результатів дослідження. Уточнено поняття “фінансовий стан підприємства” як сукупності таких підсистем: ефективність використання капіталу, ліквідність та платоспроможність, фінансова стійкість, що відображають тенденції змін структури активів і пасивів, обумовлених використанням капіталу та впливом внутрішнього і зовнішнього середовища функціонування підприємства.

Практична значущість результатів дослідження. Розроблені підходи дали змогу виокремити для оцінки фінансового стану систему певних показників, які характеризують здатність підприємства самостійно фінансувати свою діяльність і своєчасно розраховуватися за своїми зобов'язаннями. Визначено напрямки підвищення фінансової стійкості вітчизняних підприємств.

Ключові слова: фінансовий стан, методика фінансового аналізу, суб'єкт господарювання, підприємство, аналіз фінансового стану, оцінка, методи аналізу, фінансова стійкість.

Гуменюк А.А. ОСОБЕННОСТИ ПРОВЕДЕНИЯ АНАЛИЗА ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ

Цель. Целью статьи является раскрытие базовых теоретических положений анализа финансового состояния предприятия.

Методика исследования. Теоретической и методологической основой статьи являются фундаментальные положения современной экономической науки, труды отечественных и зарубежных ученых. В процессе исследования применялись методы: анализа и синтеза – для изучения объекта и предмета исследования; абстрактно-логический (теоретические обобщения и формулирования выводов) конструктивный и экспериментальный.

Результаты исследования. Определено, что финансовое состояние – важнейшая характеристика деятельности предприятия и характеризует размещение, собственность и использование финансовых ресурсов, а также их достаточность в каждый момент времени. Уточнена оценка финансового состояния, что позволяет выявить недостатки финансовой политики предприятия, принять соответствующие меры по своевременному устранению этих недостатков, найти резервы улучшения финансового состояния и платежеспособности компании и выработать рекомендации, направленные на улучшение финансового состояния через совершенствование финансовой политики.

Научная новизна исследования. Уточнено понятие “финансовое состояние предприятия” как совокупности следующих подсистем: эффективность использования капитала, ликвидность и платежеспособность, финансовая устойчивость, отражающие тенденции изменений структуры активов и пассивов, обусловленных использованием капитала и влиянием внутренней и внешней среды функционирования предприятия.

Практическая значимость результатов исследования. Разработанные подходы позволили выделить для оценки финансового состояния систему определенных показателей, характеризующих способность предприятия самостоятельно финансировать свою деятельность и своевременно рассчитываться по своим обязательствам. Определены направления повышения финансовой устойчивости отечественных предприятий.

Ключевые слова: финансовое состояние, методика финансового анализа, предприятие, предприятие, анализ финансового состояния, оценка, методы анализа, финансовая устойчивость.

Humeniuk O.O. PECULIARITIES OF CONDUCTING THE ANALYSIS OF FINANCIAL CONDITION OF THE ENTERPRISE

Purpose. The aim of the article is the disclosure of basic theoretical positions for the analysis of financial condition of the enterprise.

Methodology of research. The fundamental provisions of modern economic science, works of domestic and foreign scientists are the theoretical and methodological basis of the article. The following methods were used during research: analysis and synthesis – to study the object and subject of research; abstract and logical (theoretical generalizations and drawing conclusions); constructive and experimental.

Findings. It was determined that the financial state is the most important characteristics of the enterprise activity and characterizes location, ownership and use of financial resources and also their sufficiency at each time.

The assessment of the financial condition, allowing to identify shortcomings of financial policy of the enterprise, to take appropriate measures for the timely elimination of deficiencies, find the reserves to improve the financial condition and solvency of the company and make recommendations aimed at improving financial condition by improving financial policy has been specified.

Originality. The concept “financial condition of the enterprise” as a combination of the following subsystems: effectiveness of the use of capital, liquidity and solvency, financial stability, reflecting the tendencies of changes in the structure of assets and passives due to the use of capital and influence of internal and external environment of the enterprise functioning.

Practical value. Developed approaches made it possible to highlight the system of certain parameters for assessing the financial condition that characterize the company’s ability to finance its operations and in time to pay its obligations. Directions for improving the financial sustainability of domestic enterprises were determined.

Key words: financial condition, methodology of financial analysis, entity, enterprise, analysis of financial condition, evaluation, methods of analysis, financial stability.

Шафранська Л.Т. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА СЕГМЕНТАМИ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Мета. Метою даного дослідження виступає формування концепції уніфікації та модернізації облікової системи установ державного сектору економіки на основі дослідження проблем і недоліків існуючих базових підходів до його організації в умовах сьогодення.

Методика дослідження. Для досягнення поставленої мети у дослідженні використано: аналітичний метод – при аналізі облікової системи та складання звітності суб’єктами бухгалтерського обліку в бюджетній сфері; метод порівняння – для вибору звітного сегмента (діяльності або географічного відповідно) установ державного сектору економіки; логічний метод – при обґрунтуванні структурно-логічної схеми прийняття рішень щодо визначення сегменту (діяльності чи географічного відповідно) звітним сегментом.

Результати дослідження. Встановлено, що в процесі введення в дію національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі економіки набуває актуальності нова форма фінансової звітності - звітність за сегментами. Міжнародний досвід вкотре доводить, що в основі розвитку звітності за сегментами лежать інформаційні потреби користувачів, кількість яких постійно зростає.

Визначено, що відповідно до цілей облікової системи та складання звітності суб’єкти бухгалтерського обліку в бюджетній сфері звітні сегменти класифікують на географічні та сегменти діяльності. Порівнявши визначення даних понять, які описані в національних та міжнародних стандартах бухгалтерського обліку в державному секторі, приходимо до висновку, що концептуально національні стандарти відповідають вимогам міжнародних стандартів.

Виявлено, що, на відміну від НП(С)БОДС 103 "Фінансова звітність за сегментами", МСБОДС 18 "Звітність за сегментами" не містить чітко визначених кількісних критеріїв для визнання сегментів звітними, а основна увага приділяється суттєвості інформації та її достатності для оцінювання результатів діяльності суб’єкта господарювання в досягненні визначених цілей у минулому і для прийняття рішень щодо майбутнього розподілу ресурсів.

Запропонована структурно-логічна схема прийняття рішень щодо визначення сегменту (діяльності чи географічного відповідно) звітним сегментом та встановлено, що питання звітності за сегментами в установах державного сектору економіки є малодослідженими і потребують подальших досліджень у даному напрямку.

Наукова новизна результатів дослідження. Обґрунтовано теоретичні засади фінансової звітності за сегментами в державному секторі економіки та запропоновано дерево рішень щодо визначення сегменту (діяльності чи географічного відповідно) звітним сегментом, що, на відміну від існуючих критеріїв визначення звітного сегмента, сприятиме полегшенню процесу визначення сегменту звітним суб’єктам бухгалтерського обліку

в державному секторі.

Практична значущість результатів дослідження. Отримані результати дослідження щодо теоретичних положень та методичних підходів до визначення сегменту (діяльності чи географічного відповідно) звітним сегментом можуть бути використані в процесі формування фінансової звітності за сегментами суб'єктами бухгалтерського обліку в державному секторі, що сприятиме процесу формування концепції уніфікації та модернізації облікової системи установ державного сектору економіки.

Ключові слова: звітність, звітність за сегментами, географічний сегмент, сегмент діяльності, установи державного сектору економіки.

Шафранская Л.Т. ФИНАНСОВАЯ ОТЧЕТНОСТЬ ПО СЕГМЕНТАМ В ГОСУДАРСТВЕННОМ СЕКТОРЕ ЭКОНОМИКИ

Цель. Целью данного исследования выступает формирование концепции унификации и модернизации учетной системы учреждений государственного сектора экономики на основе исследования проблем и недостатков существующих базовых подходов к его организации в условиях современности.

Методика исследования. Для достижения поставленной цели в исследовании использованы: аналитический метод – при анализе учетной системы и составления отчетности субъектами бухгалтерского учета в бюджетной сфере; метод сравнения – для выбора отчетного сегмента (деятельности или географического соответственно) учреждений государственного сектора экономики; логический метод – при обосновании структурно-логической схемы принятия решений по определению сегмента (деятельности или географического соответственно) отчетным сегментом.

Результаты исследования. Установлено, что в процессе введения в действие национальных положений (стандартов) бухгалтерского учета в государственном секторе экономики приобретет актуальность новая форма финансовой отчетности – отчетность по сегментам. Международный опыт в очередной раз доказывает, что в основе развития отчетности по сегментам лежат информационные потребности пользователей, количество которых постоянно растет.

Определено, что в соответствии с целями учетной системы и составления отчетности субъекты бухгалтерского учета в бюджетной сфере отчетные сегменты классифицируют на географические и сегменты деятельности. Сравнив определения данных понятий, которые описаны в национальных и международных стандартах бухгалтерского учета в государственном секторе, приходим к выводу, что концептуально национальные стандарты соответствуют требованиям международных стандартов.

Выявлено, что, в отличие от НП(С)БУГС 103 "Финансовая отчетность по сегментам", МСБУГС 18 "Отчетность по сегментам" не содержит четко определенных количественных критериев для признания сегментов отчетными, а основное внимание уделяется существенности информации и ее достаточность для оценки результатов деятельности субъекта хозяйствования в достижении определенных целей в прошлом и для принятия решений относительно будущего распределения ресурсов.

Предложена структурно-логическая схема принятия решений относительно определения сегмента (деятельности или географического соответственно) отчетным сегментом и установлено, что вопрос отчетности по сегментам в учреждениях государственного сектора экономики являются малоисследованными и требуют дальнейших исследований в данном направлении.

Научная новизна результатов исследования. Обоснованы теоретические основы финансовой отчетности по сегментам в государственном секторе экономики и предложено дерево решений относительно определения сегмента (деятельности или географического соответственно) отчетным сегментом, в отличие от существующих критериев определения отчетного сегмента будет способствовать облегчению процесса определения сегмента отчетным субъектам бухгалтерского учета в государственном секторе.

Практическая значимость результатов исследования. Полученные результаты исследования теоретических положений и методических подходов к определению сегмента (деятельности или географического соответственно) отчетным сегментом могут быть использованы в процессе формирования финансовой отчетности по сегментам субъектами бухгалтерского учета в государственном секторе, что будет способствовать процессу формирования концепции унификации и модернизации учетной системы учреждений государственного сектора экономики.

Ключевые слова: отчетность, отчетность по сегментам, географический сегмент, сегмент деятельности, учреждения государственного сектора экономики.

Shafranska L.T. FINANCIAL REPORTING BY SEGMENTS IN THE PUBLIC SECTOR OF ECONOMY

Purpose. The aim of this research supports the formation of the concept of unification and modernization of the accounting system of the public sector of institutions on the basis of research problems and shortcomings of existing basic approaches to his organization in the conditions of present time.

Methodology of research. To achieve this goal in the research used: analytical method - in the analysis of the accounting system and reporting entities of accounting in the public sector; method of comparison - to select reportable segment (of activity or geographical respectively) institutions in the public sector of the economy; logical method - with justification structural and logical framework of decision making on the definition of segment (activities or geographical respectively) reportable segment.

Findings. It is established that in process of introduction of national regulations (standards) of accounting in public sector of economy will enter a new form of relevance of the financial statements - reporting by segments. The international experience proves once again that the bases for development of the segment reporting are the information needs of users, whose number is constantly growing.

It is determined that in accordance with the objectives of the accounting system and reporting subjects of accounting in the public sector reportable segments are classified into geographical and activity segments. Comparing the definition of these concepts that are described by national and international accounting standards in the public sector

it becomes obvious that, conceptually, national standards meet international standards.

It is revealed that, unlike national provisions 103 "Financial Statements by segments" international regulations (standards) of accounting 18 "Segment Reporting" contains no clearly defined of quantitative criteria for recognition of segments reporting, and focuses on the materiality of information and its sufficiency for assessment the entity to achieve the set objectives in the past and for making decisions on the future allocation of resources.

The proposed by structural and logical scheme of decision making to determine the segment (activity or geographical respectively) reportable segment and determined that question of segment reporting in the public sector institutions is remained scarcely explored and in need further research in this direction.

Originality. Substantiated theoretical foundations of the financial reporting segment in the public sector and proposed decision tree to determine the segment (activity or geographical respectively) as reporting segment, that unlike of existing criteria for defining the of segment reporting will help facilitate the determination segment reporting subjects of accounting in the public sector.

Practical value. The obtained results of research concerning theoretical positions and methodological approaches to determining the segment (activities or geographical respectively) as reporting segment can be used during formation of the financial segment reporting entities of accounting in the public sector, that will promote process of formation of the concept of unification and modernization of the accounting system institutions economy state sector.

Key words: reporting, reporting by segments, geographical segment, segment activities, institutions public sector.

Мушеник І.М., Бурлаков О.С. ТРЕНІНГОВІ МЕТОДИ РОБОТИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-АГРАРНИКІВ

Мета. Проаналізувати основні підходи науковців до проблеми використання тренінгу як методу формування управлінської компетентності у майбутніх керівників аграрної сфери.

Методика дослідження. В процесі дослідження використано загальні і спеціальні методи, зокрема: монографічний метод – для дослідження проблеми вдосконалення управлінської підготовки фахівців; логічний – для обґрунтування сутності поняття «тренінг» як форми навчання, спрямованої насамперед на те, щоб максимально використати потенціал, знання і досвід кожного учасника; порівняльний; метод – для здійснення класифікації тренінгів за різними ознаками: корпоративні, інноваційні, управлінські, індивідуальні (кочинг), групові, інтегративні, психологічні.

Результати дослідження. Виявлено, що тренінгова форма навчання базується на методиці участі, за допомогою якої вся група стає активною учасницею процесу навчання, зокрема аграрії можуть поділитися і обмінятися між собою своїми знаннями і проблемами, а також разом шукати оптимальне рішення.

Визначено, що під час тренінгу необхідно створити неформальне, невимушене спілкування учасників тренінгу, яке відкриває перед групою безліч варіантів розв'язання проблеми, сприяє розвитку групової динаміки, міжособистісних взаємин і норм у групі, заради якої вона зібралася або була сформована.

Встановлено, що тренінг активізує процес навчання, посилює його практичну орієнтацію, допомагає перебороти деструктивні форми поведінки студентів, в найбільшій мірі сприяє оволодінню ними управлінськими технологіями, оптимально формує теоретичну, практичну та психологічну діяльність, ефективно формує управлінську компетентність майбутнього фахівця-аграрника.

Наукова новизна результатів дослідження. Використано комплексний підхід до дослідження тренінгових методів роботи у формуванні професійної готовності майбутніх фахівців-аграрників: аналіз застосування тренінгових прийомів; особливості проведення міні-лекції, групової дискусії, гри, методу конкретних ситуацій (кейсів), мозкової атаки.

Практична значущість результатів дослідження. Використання тренінгових методів спрямоване на те, щоб у процесі роботи фахівці аграрники здобували навички для професійних змін і для досягнення конкретних результатів.

Ключові слова: навчання, тренінг, студент, управлінська компетентність, тренінгові методи.

Мушеник И.Н., Бурлаков А.С. ТРЕНИНГОВЫЕ МЕТОДЫ РАБОТЫ В ФОРМИРОВАНИИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ-АГРАРНИКОВ.

Цель. Проанализировать основные подходы ученых к проблеме использования тренинга как метода формирования управленческой компетентности у будущих руководителей аграрной сферы.

Методика исследования. В процессе исследования использованы общие и специальные методы, в частности: монографический метод - для исследования проблемы совершенствования управленческой подготовки специалистов; логический - для обоснования сущности понятия «тренинг» как формы обучения, направленной прежде всего на то, чтобы максимально использовать потенциал, знания и опыт каждого участника; сравнительный; метод - для осуществления классификации тренингов по различным признакам: корпоративные, инновационные, управленческие, индивидуальные (кочинг), групповые, интегративные, психологические.

Результаты исследования. Выведено, что тренинговая форма обучения базируется на методике участия, с помощью которой вся группа становится активной участницей процесса обучения, в частности аграрии могут поделиться и обменяться между собой своими знаниями и проблемами, а также вместе искать оптимальное решение.

Определено, что во время тренинга необходимо создать неформальное, непринужденное общение участников тренинга, которое открывает перед группой множество вариантов решения проблемы, способствует развитию групповой динамики, межличностных отношений и норм в группе, ради которой она собралась или была сформирована.

Установлено, що тренінг активізує процес навчання, посилює його практичну орієнтацію, допомагає подолати деструктивні форми поведінки студентів, в найбільшій ступені сприяє оволодінню ними управлінськими технологіями, оптимально формує теоретичну, практичну та психологічну діяльність, ефективно формує управлінську компетентність майбутнього спеціаліста-аграрія.

Наукова новизна результатів дослідження. Використано комплексний підхід до дослідження тренінгових методів роботи в формуванні професійної готовності майбутніх спеціалістів-аграрників: аналіз застосування тренінгових прийомів; особливості проведення міні-лекції, групової дискусії, гри, методу конкретних ситуацій (кейсов), мозкової атаки.

Практична значимість результатів дослідження. Використання тренінгових методів спрямовано на те, щоб у процесі роботи спеціалісти аграрії отримували навички для професійних змін та для досягнення конкретних результатів.

Ключові слова. навчання, тренінг, студент, управлінська компетентність, тренінгові методи.

Mushenyk I.M., Burlakov O.S. TRAINING METHODS IN THE FORMATION OF PROFESSIONAL FUTURE SPECIALISTS AGRARIAN READINESS

Purpose. To analyze the main scientific approaches to the problem of training usage as a method of formation of administrative competence for the would-be leaders of the agrarian sector.

Methodology of research. The study uses the general and special techniques, including: monographic method - to study the problem of improving management training; logical - to justify the essence of the concept "training" as a form of training aimed primarily at making the most of the potential, knowledge and experience of each participant; comparative method - training for the implementation of classification according to various criteria: corporate, innovation, management, individual (coaching) group, integrative, psychological.

Findings. It was revealed that the Training mode of study is based on the method of participation, through which the whole group becomes an active participant in the learning process, in particular, farmers can share and exchange with one another their knowledge and concerns and work together to find the optimal solution.

It was determined that during the training it is necessary to create an informal, spontaneous communication training participants, which opens many options for group problem solving, promotes group dynamics, interpersonal relations and norms in the group for which it was gathered or generated.

It was found out that training activates the learning process, increases its practical orientation, helps to overcome the destructive behaviors of students, is most conducive to the mastery of management techniques, optimally generates theoretical, practical and psychological activity, effectively forms managerial competence of the future expert-agrarian.

Originality. Comprehensive approach to the study of training methods in the formation of future professional agrarian specialists is being used: analysis of the training techniques; features of mini-lectures, group discussions, games, method of specific situations (cases), brainstorming

Practical value. Using the training methods is aimed at making the process of specialists agrarians acquired professional skills to change and to achieve specific results.

Key words. education, training, student, administrative competence, training methods.

Тимченко І.П. СТОХАСТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДИКИ АНАЛІЗУ СТРАТЕГІЧНИХ РОЗРИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Мета. Метою дослідження є розробка стохастичної моделі інтеграції методики аналізу стратегічних розривів на основі модифікованої збалансованої системи показників у систему стратегічного управління підприємством.

Методика дослідження. В процесі дослідження застосовано методи імітаційного моделювання для впровадження методики аналізу стратегічних розривів в систему стратегічного управління підприємством, що включають використання: стохастичного моделювання процесів GAP-аналізу як інструменту діагностики підприємства; GERT-сітки – як інструменту наочного та комплексного представлення всіх етапів проекту інтеграції, а також використання скорингованих карт, рівняння Мейсона та замкнутого потокового графу як складових елементів системи стратегічного управління підприємством.

Результати дослідження. Запропоновано проект впровадження методики аналізу стратегічних розривів на основі модифікованої збалансованої системи показників стохастичної моделі. Використано GERT-сітку, яка дає змогу наочно та комплексно представити всі етапи проекту інтеграції в систему стратегічного управління підприємством. Ідентифіковано залежності та взаємозв'язки між стохастичними моделями: частковими стохастичними моделями за кожним аспектом MBSC, моделлю впровадження MBSC, стохастичною моделлю розробки плану ініціатив та інтегральною моделлю впровадження методики в систему стратегічного управління. З метою поточного контролю за виконанням проекту рекомендовано розділити основні блоки операцій інтегральної стохастичної моделі на етапи, кожен з яких відобразити за допомогою окремих стохастичних моделей з переліком визначених робіт. Визначено ефективність проведення внутрішнього семінару як інструменту, що забезпечує координацію процесу, методологічну правильність проходження всіх етапів та синергетичний ефект від обміну думок.

Наукова новизна результатів дослідження. Запропоновано теоретико-методичний підхід удосконалення системи стратегічного управління підприємством на основі стохастичного моделювання процесів GAP-аналізу як інструменту діагностики підприємства та формування стратегічних ініціатив.

Практична значущість результатів дослідження. Інтеграція методики аналізу стратегічних розривів у

систему стратегічного управління підприємства за допомогою стохастичної моделі дасть змогу врахувати імовірнісні міркування щодо тривалості окремих етапів проекту, а також і самого їх виконання. Це, в свою чергу, підвищує шанси не тільки успішного впровадження даної методики як інструмента стратегічної діяльності підприємства, а й ефективність її подальшого застосування. Автором запропоновано виділяти три результати впровадження методики GAP-аналізу: успішна реалізація, з незначними зауваженнями, та з суттєвими зауваженнями.

Ключові слова: стохастичне моделювання, GAP-аналіз, MBSC, скорингова карта, система стратегічного управління

Тимченко И.П. СТОХАСТИЧЕСКОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ ВНЕДРЕНИЕ МЕТОДИКИ АНАЛИЗА СТРАТЕГИЧЕСКИХ РАЗРЫВОВ НА ПРЕДПРИЯТИИ

Цель. Целью исследования является разработка стохастической модели интеграции методики анализа стратегических разрывов на основе модифицированной сбалансированной системы показателей в систему стратегического управления предприятием.

Методика исследования. В процессе исследования применены методы имитационного моделирования для внедрения методики анализа стратегических разрывов в систему стратегического управления, включающих использование: стохастического моделирования процессов GAP-анализа как инструмента диагностики предприятия; GERT-сетки – как инструмента наглядного и комплексного представления всех этапов проекта интеграции, а также использование скорингованных карт, уравнения Мейсона и замкнутого потокового графу как составляющих элементов системы стратегического управления предприятием.

Результаты исследования. Предложен проект внедрения методики анализа стратегических разрывов на основе модифицированной сбалансированной системы показателей стохастической модели. Использовано GERT-сетку, которая позволяет наглядно и комплексно представить все этапы проекта интеграции в систему стратегического управления предприятием. Идентифицировано зависимости и взаимосвязи между стохастическими моделями: частичными стохастическими моделями по каждому аспекту MBSC, моделью внедрения MBSC, стохастической моделью разработки плана инициатив и интегральной моделью внедрения методики в систему стратегического управления. С целью текущего контроля за выполнением проекта рекомендуется разделить главные блоки операций интегральной стохастической модели на этапы, каждый из которых отразить с помощью отдельных стохастических моделей с перечнем определенных работ. Определена эффективность проведения внутрифирменного семинара как инструмента, обеспечивающего координацию процесса, методологическую правильность прохождения всех этапов и синергетический эффект от обмена мнениями.

Научная новизна результатов исследования. Предложено теоретико-методический подход усовершенствования системы стратегического управления предприятием на основе стохастического моделирования процессов GAP-анализа как инструмента диагностики предприятия и формирования стратегических инициатив.

Практическая значимость результатов исследования. Интеграция методики анализа стратегических разрывов в систему стратегического управления предприятия с помощью стохастической модели позволит учесть вероятностные суждения о продолжительности отдельных этапов проекта, а также и самого их выполнения. Это, в свою очередь, повышает шансы не только успешного внедрения данной методики как инструмента стратегической деятельности предприятия, но и эффективность дальнейшего применения. Автором предложено выделять три результата внедрения методики GAP-анализа: успешная реализация, с незначительными замечаниями, и с существенными замечаниями.

Ключевые слова: стохастическое моделирование, GAP-анализ, MBSC, скоринговая карта, система стратегического управления

Tymchenko I.P. STOCHASTIC MODELING OF METHODOLOGY IMPLEMENTATION OF STRATEGIC GAP-ANALYSIS AT ENTERPRISES

Purpose. The study aims to develop a stochastic model integrating strategic analysis technique breaks based on a modified balanced scorecard in the strategic management system.

Methodology of research. The study used methods of simulation for strategic implementation methodology for analyzing gaps in strategic management, including the use of: stochastic modeling processes GAP-analysis as a diagnostic tool company; GERT-grid – as a tool for visual and comprehensive presentation of all phases of project integration and use scorecard maps, Mason`s equation and closed streaming count as constituent elements of strategic management.

Findings. The author proposed project implementation methodology for analyzing strategic gaps based on a modified balanced scorecard stochastic model. Used GERT-net that allows you to graphically and comprehensively present all stages of project integration in strategic management. Identified dependencies and interactions between stochastic models: stochastic partial model by the every aspect MBSC, model introduction MBSC, stochastic model plan development initiatives and integrated model implementation techniques in strategic management. For the purpose of this monitoring of the project recommended to divide the main blocks of integrated operations stochastic model into stages, each of which is displayed by some stochastic models to the list of defined works. The study of the efficacy of intra workshop as a tool that provides coordination process, methodological correctness completion of all stages and synergistic effects of the exchange of views.

Originality. The author proposed a theoretical and methodical approach to improving the system of strategic management based on stochastic modeling processes GAP-analysis as a diagnostic tool companies and forming strategic initiatives.

Practical value. Integration of analysis techniques strategic gaps in the system of strategic management using stochastic models will allow probabilistic considerations to take into account the duration of individual stages of the

project, as well as of their implementation. This, in turn, increases the chances of not only the successful implementation of this technique as a tool for strategic activity of the enterprise, but also the effectiveness of further use.

The author proposed to allocate three results of implementation GAP-analysis techniques: the successful implementation, with minor remarks, and with substantial remarks.

Key words: stochastic modeling, GAP-analysis, MBSC, scorecard, the system of strategic management